Ն° 2108

1884 ՕԳՈՍՏՈՍ 19—20 ՊԱԶԱՐ—ՊԱԶԱՐ ԷՐԹԷՍԻ

ՕՆ-ԲԻՐԻՆՃԻ ՍԷՆԷ

ԹԷՐՃԻՄԱՆԸ ԷՖՔԵԱՐ

ՄԻՎԱՏՏԸ ՔՈԼԻԹԻՔԻՅԷ ԻԼՄԻՅԷ ՎԷ ՄԻԼԻՅԷ

ՎԷ ՍԱԻՐԷՅԻ ՃԱՄԻ ԽԷՎԱՄԻ ԿԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

ԱՊՈՆԷ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

Մէհմուլիէ 20 ղուրուշտան

ՍԹԱՄՊՕԼ ԻՉԻՒՆ

Պիր սէնէլիք	200	ղր.
Ալթը այլըգ	105	»
Իւչ այլըգ	55	»

ՎԻԼԱՅԱԹ ԻՉԻՒՆ

Բօսթա իլէ իրսալ օլունաճագլար իչիւն

Պիր սէնէլիք	240	ղր.
Ալթը այլըգ	125	»

40 ՓԱՐԱ.

ԻԼԱՆԱԹ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

Պէհէր սաթըրը իչիւն

1 վէ 2 վէ 3րինճի սահիֆէյէ	5	ղր.
4րիւնճիւ սահիֆէյէ	2	»

ԽԻԹԱՐ. Պանգա, Շիրքէթ վէ սաւմարը սարրաֆիյէյէ այիտ իլանաթ.

2 վէ 3րիւնճիւ սահիֆէլէրէ	6	ղր.
4րիւնճիւ սահիֆէյէ	4	»

Զիյադէ միւտտէթ իչիւն իլանաթա այրը բազարլըգ օլուր:

Մէքտուպ նաֆիյա տայիր պէնտլէր մէճճանէն գապուլ օլունաճագ վէ տէրճ օլունմայան էվրագ իատէ օլունմայաճագ տըր:

ԿԻՒՆԼԻԻ ԿԷՉՄԻՇ Ն° 5 ՂՈՒՐՈՒՇ

Խարիճիյէ նէզարէթինէ, հէյէթը թահրիրիյէսի վէ մաթպաասը, Սթամպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինտէ նումէրօ 20 խանէտէ տիր: — Կազէթանըն ուսուլը իտարէ վէ թահրիրիյէսինէ այիտ քեաֆֆէի մէվատտ հագգընտա Միւտիրի կազէթա Տիգրան Չիֆթճեհանա միւրաճաաթ օլունաճագ լըտըր, քեաֆֆէի մէքթուպլարըն տախի անըն նամընա կէօնտէրիլմէսի իգթիզա իտէր:

ԿԻՒՆԼԻԻՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

ՃԻԼՈՒՍԸ ՀԻՄԱՅՈՒՆ

Էվվէլճէ խաղըլտըղը վէճհիլէ, տիւնքի կիւն ճէլիլը մէշուտը ճիւլուսը Հիւմայուն օլմագ միւնասէպէթիլէ, լիմանըմըզտա պուլունան սէֆայինը Օսմանիյէ վէ էճնէպիյէ սապահլայըն էնվաի պայրագլար իլէ տօնատըլմըշ, վէ էօյլէյին միւխթէլիֆ մէվգիլէրտէն թօփլար էնտախթ օլընմըշ տըր:

Իչպու միւնասէպէթլէ տիւն սապահ վիւքէլայի ֆիխամ վէ իւլէմա վէ մէմուրինը քիրամ վէ րիճալը տէվլէթ Մապէյնէ ազիմէթլէ իֆֆայի վազիֆէի ուպուտիյէթ էյլէմիշլէր վէ վուգու պուլան իքրամը Շահանէ մուճիպինճէ Մապէյնտէ Թաամ իթմիշլէր տիր:

Մուախխէրէն Սատրազամ Սաիտ բաշա հազրէթլէրի իլէ Շէյխ իւլ իսլամ էֆ. հազրէթլէրի, վէ տահա սօնրա Խայրէտտին բաշա հազրէթլէրի վէ Մէքքէ Շէրիֆինին պիրատէրի Ապտուլլահ բաշա հազրէթլէրի՝ հուզուրը Շէհրիյարիյէ գապուլ պույրըլըպ, սաիր պէնտէկեան տախի սէլամը Շահանէյէ նաիլ օլմուշլար տըր:

Տիւնքի կիւն սէֆարէթ պաշ թէրճիմանլարը տախի լիէճլիւթ Թէպրիք Մապէյնէ կիտիպ, կէրէք մէնսուպ օլտուգլարը սէֆէրա հազարաթընա վէ կէրէք քէնտիլէրինէ սէլամը Շահանէ թէպլիղ պույրըլարագ, ավտէթ իթմիշլէր տիր:

Ճէմաաթը միւխթէլիֆէ րուէսայի րուհանիյէսի տախի տիւն Մապէյնէ պիլազզաթ վազիֆէի ուպուտիյէթ վէ թէպրիքիյէ իֆֆա իլէ իլթիֆաթը ֆէվգէլատէի Շահանէյէ նաիլ օլմուշլար տըր:

ՇԷՆԼԻՔԼԷՐ

Տիւն կէճէ ճիւլուսը Հիւմայուն միւնասէպէթիլէ պայթախթըն հէր թարաֆընտա ֆէվգէլատէ գանտիլ տօնանմասը վէ էնվաի շէնլիքլէր վուգու պուլմուշ օլուպ, մէզքիւր շէնլիքլէրի խիւլասա թարիֆիյէ պէր վէճհը ատի պէյան իտէրիզ:

Եըլտըզ Սէրայը Հիւմայունը վէ պաղչէսի էնվաի գանտիլ վէ ֆէնէրլէր իլէ տօնատըլմըշ, վէ էնվաի ֆիշէնք վէ մէհթապլար եագըլըրմըշ կիպի, պիր ճիւմլէ վիւքէլայի ֆիխամ վէ մէմուրինը քիրամ վէ րիճալը տէվլէթ վէ պէնտէկեանը սարրէֆշահանէնին սահիլխանէ վէ գօնագլարը ֆէվգէլատէ պիր սուրէթտէ էնվաի գանտիլ վէ ֆէնէրլէր իլէ տօնատըլմըշ, վէ տիւրլիւ ֆիշէնք վէ մէհթապլար վէ էլէքթրիք կազլարը եագըլարագ, վէ բէք չօգ էլէյլէնտէ մուզիգալար թէրէննիւմ իտէրէք իճրայի չատիմանի իտիլմիշ տիր:

Բէզգալիք սէֆայինը Հիւմայուն պիր սուրէթը միւքէմմէլէտէ տօնատըլտըղը կիպի, էպնիյէի միրիյէ վէ ումումիյէտէն պիլ ճիւմլէ նէզարէթ տէվաիրի իլէ, մէքթէպը Հարպիյէ, Կիւմիւշ սույու խաստախանէսի, մէքթէպը Համիտի, Պէշիքթաշ գարագօլխանէսի, Թօգսիմ բօլիս մէրքէզի, Սամաթիա բօլիս մէրքէզի, մէքթէպը Սուլթանի, Պէյօղլու միւթէսարըֆլըղը, Կալաթա բօլիս մէրքէզի, Կալաթա վէ Սթամպօլ գումրիւկլէրի, Պանգը Օսմանի, Խարճիէ Մախսուսէ մէրքէզի, Ալթընճը տաիրէի պէլէտիյէ, Պէյօղլու թէլէկրաֆխանէսի, լիման տաիրէսի, Թօփխանէ գըշլասը վէ Թօփխանէ մէյտանընտա վագը սաաթ գուլէսի պիր սուրէթը ֆէվգէլատէտէ տօնատըլըպ, պուրալարտան տախի տիւրլիւ ֆիշէնկլէր աթըլարագ վէ մուզիգալար թէրէննիւմ օլունարագ, իճրայի մէսէրրէթ գըլընմըշ տըր:

Բէզգալիք Պէօյիւք Ատատա տախի ճիւլուսը Հիւմայուն միւնասէպէթիլէ ֆէվգէլատէ գանտիլ տօնանմասը վէ շէնլիքլէր իճրա օլունըպ, էզճիւմլէ Փօյզ Անթուան էֆէնտինին խանէսի պէյզկեահընտա վուգու պուլան տօնանմա վէ շէնլիքլէր այրըճա շայանը զիքիր պիր մէրթէպէտէ պուլունմըշ տըր:

Տիւն կէճէ հէրնէ գատար հավա պօզուգ օլուպ, արա սըրա եաղմուր տախի սէրբմէքտէ պուլունմըշ իսէ տէ, կէրէք Թէպաա վէ կէրէք էճնէպիյէտէն պիր խայլը էրքէք վէ գատընլար տօնանմըշ օլան էպնիյէի միրիյէ վէ խուսուսիյէ բիւյիւքեաճընտա թէճէմմիւ իտէրէք, իչպու չէհրայըն վէ մէսէրրէթը ումումիյէյէ իշթիրաք իթմիշլէր տիր:

Բէզգալիք տիւն կէճէ չէհրիմիզէ վիւրուտ իտէն թէլէկրաֆլարա կէօրէ, Էտիրնէ, Իզմիր, Հալէպ, Սէլանիք, վէ մահալը սաիրէտէ տախի ճիւլուսը Հիւմայուն միւնասէպէթիլէ գանտիլ տօնանմասը իճրա օլունըպ, էնվաի շէնլիքլէր վուգու պուլմըշ տըր:

* * *

Իչպու ճիւլուսը Հիւմայուն միւնասէպէթիլէ, հապսխանէի ումումիտէ պուլունան վէ միւտտէթը մահքումիյէթլէրինին 3տէ 2 գըսմընը իքմալ իտէն մահպուսլարտան 50 էրքէք վէ 5 գատըն՝ պատիշահը Սէնիյէ տիւն սէպիլլէրի թախլիյէ գըլընմըշ տըր:

—

Լօնտրատա Օսմանլը սէֆիրի Միւզիւրիւս բաշա հազրէթլէրի՝ Սթամպօլա կէլմէք իւզրէ պիր գաչ այլըգ մէէզունիյէթ իսթէմիշ օլմաղլա, հիւքիւմէթը Սէնիյէ 2 այ իչիւն մէէզունիյէթ վէրմիշ տիր:

Բաշքի միւշարէլէյհին էսնայի ղայպուպէթինտէ, սէֆարէթին սըր քեաթիպը ումուրի իճրայի վէքեալէթ իտէճէք տիր:

—

Աւսթրիա իմբէրաթօրը՝ Աւսթրիատա սօն պաշարտա իճրա օլունաճագ ասքէրի մանօվրալարընտա հազըր պուլունմագ իւզրէ Վիէննայա կիթմիշ օլան Օսմանլը զապիթանընըն՝ Աւսթրիատա պուլունտուգլարը միւտտէթճէ նէզտը իմբէրաթօրիլէրինտէ միւսաֆիր գալմալարընա պէյանը արզու իթմիշլէր տիր:

—

Կէչէն ճումա կիւնի Սէլանիքէ 150 նէֆէր ասաքիրը Շահանէ իլէ 6 գըթա տաղ թօբու կէօնտէրիլմիշ տիր:

—

Ալընան մալումաթա կէօրէ, կէլէճէք ալաֆրանկա սաաթ 13տէ Մաճարիսթանտա վագը Պուտաբէշթէ պիր զըրաաթ սէրկիի ումումիսի քիւշատ իտիլէճէք օլմաղլա, սէրկիի մէզքիւրէ մահսուլաթը Օսմանիյէ իրսալ օլունմասը խուսուսընտա Թիւրքիայա տավէթ վուգու պուլմըշ տըր: Պապը Ալիյէ պու նէվի տավէթլէրտէն զիյատէ տավէթ վուգու պուլմըշ օլմաղլա, Թիճարէթ վէ Զըրաաթ նէզարէթի բրօկրամ վէ իղզահաթը լազըմէլէրիյլէ մաէն մէզքիւր տավէթլէրին պիր ֆիհրիսթինի Շուրայի Տէվլէթէ իրսալ իթմիշ վէ Շուրայի մէզքիւր տախի մէզքիւր սէրկիլէրին նէ թարզ չէլլէր իտուգինի վէ հիւքիւմէթը Սէնիյէնին անլէրէ իշթիրաքը լազըմ կէլիփ կէլմէտիկինի թէտգիգ իթմէք իւզրէ պիր գօմիսիօնը մախսուս թէշքիլինէ գարար վէրմիշ տիր:

Մէամուլաթա կէօրէ, մէզքիւր գօմիսիօն պու տէֆա թէշքիլ օլունուպ, Թիճարէթ նէզարէթինտէ Օրման վէ Մէատին միւտիրը ումումիսի Գույումճեան Պետրոս էֆէնտի հազրէթլէրինին թահթը րիյասէթինտէ իճթիմա իտէճէք տիր: Իչպու գօմիսիօնա Թիճարէթ վէ Զըրաաթ նէզարէթինին Թիճարէթ չիւպէսի միւտիրի Բէֆիգ պէյ վէ սէնայի միւտիրի Ա. պէյ վէ զըրաաթ միւտիրի Ամասեան էֆ. վէ Թիճարէթ նէզարէթի թահրիրաթ միւտիրի Միւնիր պէյ ազա նասպ օլունմըշլար տըր:

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Աժանս Հավաս

Մարսիլիա 29 օգոստ. Պու կիւն գօլէրատան 5 քիշի վէֆաթ իթմիշ տիր:

Թուլօն 29 օգոստ. Պու կիւն գօլէրատան 4 քիշի վէֆաթ իթմիշ տիր:

Ռօմա 29 օգոստ. Իթալիանըն միւխթէլիֆ պուլաշըգ մահալլէրինտէ պու կիւն վուգու պուլան գօլէրա վէֆիյաթընըն մըգտարը 60ա պալիղ օլմուշ տըր:

Շանկայ 29 օգոստ. Ֆրանսա տօնանմասը՝ պու կիւն Մին եախոտ Ֆու-Չէու նէհրինտէն միւֆարէգաթ իտուպ, ֆագաթ նէ՞րէյէ ազիմէթ իթտիկի մէճհուլ գալմըշ տըր:

Բէ.քինտէն մէվրուտ խապէրլէրէ կէօրէ, Եվրօբա տէվլէթլէրինին Բէ.քին էլչիլէրի՝ Չին տէվլէթի իլէ Ֆրանսա արասընտաքի մուհարէպէտէ քէնտիլէրինին միւտախէլէ վէ թէվասսութընա պէ.քլէմէտիկինի Չին հիւքիւմէթինէ իխթար իթմիշլէր տիր:

Մարսիլիա 30 օգոստ. Պու կիւն 11 քիշի գօլէրատան վէֆաթ իթմիշ տիր:

Թուլօն 30 օգոստ. Պու կիւն 1 քիշի գօլէրատան էօլմիւշ տիր:

Ռօմա 30 օգոստ. Իթալիանըն միւխթէլիֆ պուլաշըգ մահալլէրինտէ պու կիւն վուգու պուլան գօլէրա վէֆիյաթընըն մըգտարը՝ 60ա պալիղ օլմուշ տըր:

Մարսիլիա 31 օգոստ. Պու կիւն 7 քիշի գօլէրատան վէֆաթ իթմիշ տիր:

Թուլօն 31 օգոստ. Պու կիւն 2 քիշի գօլէրատան վէֆաթ իթմիշ տիր:

Ռօմա 31 օգոստ. Իթալիանըն միւխթէլիֆ պուլաշըգ մահալլէրինտէ պու կիւն վուգու պուլան գօլէրա վէֆիյաթընըն մըգտարը 50յէ պալիղ օլմուշ տըր:

Պրիւքսէլ 30 օգոստ. Մէճլիսը մէպուսան՝ հիւքիւմէթին արզ իթտիկի մէքթէպ գանունը լայիհասընը գապուլ իթմիշ տիր:

Բարիզ 30 օգոստ. Ամիրալ Գուրպէնին եազտըղը պիր թէլէկրաֆ՝ Մին (Ֆու-Չէու) ըրմադը իւզէրինտէքի ամէլիյաթըն խիթամ պուլմուշ օլտուղընը թաստիգ իլէ, մուհարէպէյի մէզքիւրէտէ տօնանմատան 10 քիշի մագթուլ վէ 41 քիշի մէճրուհ վուգու պուլտուղընը պէյան իտիյօր:

Ժէնէրալ Պրիէր տը Լ՛իլ՝ Ժէնէրալ Միլօյըն էէրինէ Թօնքինտէ Ֆրանսըզ ասքէրինէ պաշ գումանտան նասպ օլունմուշ տըր:

Հօնկ-Գօնկ 30 օգոստ. Պիլճումլէ Ֆրանսըզ սէֆինէլէրի՝ Չին լիմանլարընտան չըգըպ կիթմէյէ էմր ալմըշլար տըր:

Գանթօն վալիսի՝ հէր քիմ Ֆրանսըզ քէլլէսի կէթիրիր իսէ, միւքեաֆաթ իտէճէյինի իլան իթմիշ տիր:

ՏԱՀԻԼԻՅԷ

Ռուսիա իմբէրաթօրընըն պիրատէրի հրանտուգ Սէրժ ախիրէն իզտիվաճ էյլէտիկինտէն, քէյֆիյէթ՝ հասպ էլ ուսուլ Զար թարաֆընտան պիր նամէի մախսուս իլէ զաթը Շահանէյէ իշար օլունմըշ տըր:

Նամէի մէզքիւր՝ եարըն Ռուսիա սէֆիրի Մ. Նէլիտօֆ թարաֆընտան խա.քիբայի Շահանէյէ արզ օլունաճագ տըր:

—Պաղտատ Նագիպ իւլ Էշրաֆը Շէյխ Սէլման էֆ. հազրէթլէրի՝ կէչէն ճումա կիւնիւ հուզուրը Շահանէյէ գապուլ պույրըլըպ, իլթիֆաթը ֆէվգէլատէի Շէհրիյարիյէ նաիլ վէ հէր ճումա կիւնիւ սէլամլըգ ալայընտա հազըր պուլունմայա մէէմուր պույրըլմըշ տըր:

Շէյխը միւշարէլէյհին խաս ախըր իչիւն Պաղտատտան եօլա չըգարըլըդը 63 հայվան՝ Էսքի Շէհրէ վիւրուտ իտուպ, օրատան տա Տէրսաատէթէ տօղրու հարէ.քէթ իթտիրիլմիշ տիր:

—Եանկըն տայը գօմանտանը Զէյնէլի բաշա թարաֆընտան վիլայաթ եանկըն ալայլարը իչիւն թանզիմ օլունան վէ Տախիլիյէ նէզարէթիյլէ Պապը Սէրասքէրիճէ թասվիպ օլունուպ իրատէի Սէնիյէսի իսթիհսալ օլունմագ իւզրէ Մապէյնէ արզ օլունան լայիհայա կէօրէ, վիլայաթըն ահվալը թօբօկրաֆիյէսի հագգընտա հիւքիւմէթը մէրքէզիյէնին մալումաթը սահիհէսի օլմասը վէ հարիճ միւլթէզիմ ալաթ վէ էտէվաթը մէվճուտէնին միւֆրէտաթ տէֆթէրլէրի թանզիմ օլունմասը իչիւն, ումում վիլայաթը Շահանէտէ պիր սթաթիսթիգ հէյէթլէրի թանզիմ օլունուպ, հէր հանկը ալաթ վէ էտէվաթ սաղլամ վէ եախոտ միւնհէտիմ թամիր իսէ, հըրֆը իտիլէճէք տիր: Ալաթ վէ էտէվաթը մէվճուտէ էն եէնի ուսուլտէ ինշա օլունմըշ օլան թուլումպալար գամիլէ իքմալ իտիլիպ, էսքի ուսուլտէ օլան թուլումպալար բէյտէրբէյ գալըտըրըլարագ, եէրլէրինէ եէնի ուսուլտէ օլան թուլումպալար գօնաճագ տըր:

Բէզգալիք ալընան մալումաթա կէօրէ, Ֆրանսատա օտուզու կիպի Տէրսաատէթտէ տախի պիր ժիմնասթիգ մէքթէպի ինշաս վէ թէէսիս իտիլէճէք, վէ պէհէր ալայտան պիր մըգտար ասքէր նէֆէրի վէ զապիթ վէ զապիթ մուավինի ալընարագ, մէքթէպը մէզքիւրտէ ժիմնասթիգ էօյրէթիլէճէք, վէ պունլար՝ մէքթէպտէն չըգտըգլարընտա, իթթիֆախիյէ (եանկըն) թապուրլարընա մուալլիմլիք իտէճէքլէր տիր:

Իչպու թէնսիգաթ՝ էն էվվէլ Պրուսա վէ Էտիրնէ վիլայէթլէրինտէ թէճրիպէ օլունուպ, մուախխէրէն թաամիմ իտիլէճէքտիր:

—Ֆէրիքեօյիւնտէ վագը Բօպէնսօն, Ատէլ Վէնսան վէ Ժիրօ նամ օթէլլէրտէ հիւսնիւ ախլագա մուղայիր հալլէր վուգու պուլմագտա օլտուղընտան, մահալլը մէզքիւր էհալիսի՝ Պէյօղլու միւթէսարըֆլըղընա պիր արզուհալ վէրիպ, մէզքիւր օթէլլէրին գաբանմասընը իսթիտա իթմիշլէր իսէ տէ, օթէլճիլէր՝ Ֆրանսըզլը օլտուգլարընտան, Ֆրանսըզ գօնսօլաթօսը թէրճէմանը՝ իշէ միւտախէլէ իտէրէք, արզուհալտա միւնտէրիճ շիքեայաթ էվվէլճէ իսպաթ օլընմատըգճա օթէլլէրին գաբանմասընա մուվաֆագաթ իթմէյէճէյինի պէյան իթմիշտիր: Պունուն իւզէրինէ Պէյօղլու միւթէսարըֆը Արիֆ պէյ՝ մէզքիւր օթէլլէր հագգընտա թահգիգաթը չէտիտէ իճրասընը էմր իթմիշ տիր:

—Էվգաֆ նէզարէթի իլէ գօնթ Գամօնտօ պէյնինտէ թէքէվվիւն իթմիշ օլան էմլաքը մահլիւլէ տավասընը ուզուն ուզատըյա մէհաքիմը ատլիյէյէ միւրաճաաթլա բույէթ իթտիրմէքտէն իսէ, Էվգաֆ նէզարէթինտէ 4-5 զաթտան միւրէքքէպ պիր գօմիսիօն թէշքիլ իտիլէրէք օրատա էվրագը մէվճուտէնին թէտգիգ օլընմասը վէ իխթիլաֆաթըն պու սուրէթլէ րէֆի միւնասիպ օլաճաղը՝ գօնթ Գամօնտօ թարաֆընտան նէզարէթը միւշարէլէյհայա թէքլիֆ իտիլմիշ, վէ հաթթա պու թէքլիֆ Պապը Ալիյէ տախի արզ օլունմուշ իմիշ:

—Վէրկի էմանէթինին Տէրսաատէթ վէ թաշրա ճէմիյէթը թէտգիգիյէսիյլէ Տէրսաատէթ սէնէտաթ գալէմի՝ էվվէլքի էմանէթը միւշարէլէյհա տաիրէսինէ իլավէթէն ինշա իթտիրիլէն տաիրէյէ նագլ իտիլմիշ տիր:

—Տիւն չէհրիմիզէ 500 նէֆէրտէն միւթէճավիզ գուրա ասքէրի վիւրուտ իթմիշ տիր:

—Տիւն կէճէ սաաթ 5 րատտէլէրինտէ Կալաթատա Ազապ գաբուսընտա ինէ.քճի Ասմէտ աղանըն խանէսի իթթիսալինտէքի խանէտէն հարիգ զուհուր իտէրէք, էթրաֆա սիրայէթլէ 20 գատար ախշապ խանէ վէ պիր մէճճիտ միւհթէրիգ օլմուշ տըր:

Մէրգում Աչըմէտ աղանըն խանէսի՝ քեաֆֆէի էշեասը իլէ պէրապէր միւհթէրէգ օլտուղու կիպի, ախըրընտա պուլունան 20 գատար ինէ.ք տախի գուրթարըլամայըպ ճիւմլէթէն եանըպ թէլէֆ օլմուշլար տըր:

—Բէժի իտարէսինին կարտիան պաշըսը Հագգը պէյ իլէ մուավին Մանօլաքի էֆէնտի՝ ըՍթամպօլտա Գանթարճըլարտա Ալի բաշա խանընտա գաչագ թիւթիւն պուլունտուղունը խապէր ալարագ, ճումա կէճէսի մէզքիւր խանը պասըպ, մախզէնինտէ պիր գըրուշլըգ սախթէ բուլ իլէ սախթէ Բէժի պանտրօլլարը, վէ պիր թօրպա գալպ մէճիտիյէ, վէ Շիրքէթը Խայրիյէ պիլէթլէրինին թագլիտինէ մախսուս պիր գալըպ պուլմըշլար, վէ խանըն օտապաշըսը իլէ գալպ բուլ վէ աղչէլէրի սիւրմէ.քտէ օլան Եայի նամ քիմսէ թէվգիֆ օլունուպ, պուլունան էշեա իլէ պիրլի.քտէ բօլիսէ թէսլիմ օլունմըշլար տըր:

—Խասքէօյտէ Բիրիքաչատա սա.քին սագա Մարտիրոսըն 2 եաշընտա.քի գըզը՝ կէչէն բէնճշէնպի կիւնիւ նասըլսա տէնիզէ տիւշիւպ պօղուլմուշ տըր:

—Էվվէլ.քի կէճէ Սթամպօլա կէլմէքտէ օլան սէպզէ եիւ.քլիւ պիր աթէշ գայըղը Գավագ իս.քէլէսինտէ ըրըխթըմա օխուրտուղունտան, Մէհմէտ նամընտա պիր թայֆասը՝ գարայա չըգմագ իւզրէ տէնիզէ աթլամըշ իսէ տէ, ղարգ ու թէլէֆ օլմուշ տըր:

—Բէզգալիք տիւն Թօփխանէ աչըգլարընտա Ալթընճը տաիրէի պէլէտիյէնին սիւրիւնթիւ մաճունասը ղարգ օլարագ, թայֆալարընտան 2սի գուրթարըլապիլմիշ իսէ տէ, Յինճիւսիւ պօղուլմուշ տըր:

—Ատա—Բազարը, Գարթալ վէ Շիլէ գազասընտա, մուհաճիրինտէն տախի տախիլ օլտըղը հալտէ գուրա քէչիտէ օլընըպ, 80 նէֆէր գուրա իսապէթ իթմիշ, վէ 6 քիշի տախի կէօնիւլլիւ օլարագ ասքէր եազըլմըշ տըր:

—Սագըզտա Բումխասթախանէսի օլմագ իւզրէ եաբըլան պինանըն գույուսընտա պիր ասքէր նէֆէրինին նաշը պուլունմըշ օլմաղլա, գաթիլլէրին մէյտանա իխրաճը իչիւն թահգիգաթը չէտիտէ իճրասընա թէշէպպիւս օլունմըշ տըր:

—Գալաթա Սէրայը մէ.քթէպինին լամպա մէմուրը՝ չըգտան ճումա աղշամը սաաթ 1 րատտէլէրինտէ, պիր սանտըգ կազը տըգտաթըլըգ իլէ թութուշտըրըմըշ վէ պունտան պիր հարիգ զուհուրինէ ազ գալըմըշ իսէ տէ, էթթիչէն մէմուրին վէ ժանտարմալարըն ղայրէթիյլէ մէզքիւր սանտըգ սօգագա աթըլմըշ տըր: Անճագ մէզքիւր սանտըղըն տէրունինտէ պուլընան իքինճի կազ թէնէքէսի տախի աթէշ ալմըշ օլմաղլա, հասըլ օլան ըշըգտան մահալլը մէզքիւրէ 2000 քիշի գատար էհալի ճէմ օլմուշ, վէ ֆագաթ պիր նէթիճէի միւթէէսսիֆէյի մուճիպ օլմագսըզըն, աթէշին իւզէրինէ գում աթըլարագ պասըտըլմըշ տըր:

—Թ. Հ-էէ-Բ՝ Իպլի.քխանէ խասթախանէսինտէ վէֆաթ իտէնլէրին Էյուպտա.քի մէզարլըղա էյլճէ կէօմիւլմէտի.քլէրինտէն նաշի, սա.քին հավալարտա էթրաֆը պիր բիս գօգու պիւրիւմէ.քտէ օլտըղընը պէյանլա, մէրճիինին նազարը տըգգաթընը ճէլպ իտէյօր:

—Մալաթիա սանճաղընտա Սիւրկի գարիյէսի ճիվարընտա եուրէ Զէյպէ.ք աշիրէթինին հայվանաթը՝ Պալապանլը աշիրէթինին թարալարընա կիրէրէ.ք խասարաթ վէրմիշ օլտուգլարընտան, մէզքիւր իքի աշիրէթ պէյնինտէ պիր միւտարէպէ վուգու պուլունուպ, Զէյպէ.քլէրտէն 2 վէ Պալապանլըլարտան 1 մագթուլ իլէ 5-6 մէճրուհ վուգու պուլմըշտըր: Հիւքիւմէթը մահալլիյէ՝ մագթուլլարտան 28 քիշիյի տէվգիֆ էյլէմիշ տիր:

—Մաքեթթեքեսսիւֆ իշիտիլտիյինէ կէօրէ, Տօնէլեան Եակօբ էֆէնտի՝ էվվէլքի կիւն Ատլիյէ նէզարէթինտէ իքէն, չէտիտ պիր սանճըսը թութարագ, Այասօֆիա ճամիսինին գարշըսընտա քեաին Ալաիմ իւս Սէմա էճզախանէսինէ կէօթիւրիւլմիշ իսէ տէ, օրատա տիւշիւպ վէֆաթ իթմիշ տիր:

—Տօգթօր Սթանիօլօ՝ ինսթ. Սէնէֆիք տ՛Օրեա նամ կազէթատա մէրհում Մ. Ժօրժ Զարիֆինին վէֆաթը իւզէրինէ պիր պէնտ տէրճ իտէրէ.ք, ինսանիյէթքեարը միւշարէլէյհին գիւքրը ճէմիլինի միւէպպէտ գըլմագ իւզրէ խանէսի ետիզինէ պիր թաշ վազ օլունմասընը վէ պու թաշըն իւզէրինէ միւթէվէֆֆանըն գիւքրը ճէմիլինէ մախսուս իպարէլէր հէ.քք իտիլմէսինի թէքլիֆ էյլէմիշտիր:

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ազգ. Վարժութիւնըն գարարը մուճիպինճէ, Բագ. Ժողովըն իքի ազալարը՝ էվվէլքի հաֆթանըն ճումա կիւնի Պօյաճը քէօյիւնէ պիլազզաթ, քիլիսէնին ինշաաթը հագգընտա իճրայի թէտգիգաթ էյլէմիշ օլտուգլարը կիպի, իրինէ վարչութիւն գարարըյլա քէչֆէ մէմուր թային օլունան միլլէթիմիզ միմարլարընտան Աղնաւորեան Բօղհաննէս, Նեմցէ Պետրոս, Վարդանեան Միհրան վէ Սէնէքերիմ էֆէնտիլէր գարիյէի մէզքիւրէյէ կիտէրէ.ք, քիլիսէնին ինշաաթընը թէտգիգ ու թէքֆիշ իթմիշ օլտուգլարընտան, իչպու թահգիգաթըն նէթիճէսի պու բարօրթօ Բագ. Ժողովա թէգտիմ օլունաճագ տըր:

—

Իզմիր Առաջնորդը Ցովակիմեան Գեր. Տ. Ստեփան վարդապետ՝ քէնտի վիճակը տախիլինտէ վագը Եէնի քէօյէ պիլազզաթ, մահալլի մէ.քթէպինէ տախի պիր էյրաթ օլմագ իւզրէ պիր համամ ինշասընա թէշէպպիւս իթմիշտիր:

—

Էրմէնի Գաթօլի.ք միւթէպէրրանը մէարիֆփէրվէրանընտան Փօյզ Անթուան էֆէնտի հազրէթլէրի՝ Բանկալթիտէ պու տէֆա եէնիտէն քիւշատ օլունաճագ Վիէննա Մխիթարեան մէ.քթէպինտէ թահսիլը իլմ ու մէարիֆ իթտիրմէ.ք իւզրէ իքի ֆուգարա չօճուղընը թահթը հըմայէի մէարիֆփէրվէրանէսինէ ալմագ ու գապուլ իթմիշ օլմաղլա, էֆէնտիի մումա իլէյհին իչպու համիյէթը միլլէթփէրվէրանէսինի ալէնէն պիթթէշէքքիւր թագտիր վէ թաչսին, զէվաթը սաիրէնին տախի պու հիւսնի իգրէթիէ իմթիսալ իտէճէքլէրինի իւմիտ իտէրիզ:

—

Պուրատան Մօսկուատա.քի Լազարեան մէ.քթէպինէ կիտէճէ.ք օլան 3 նէֆէր չակերտան՝ պիր քիմսէնէնին թահթը րիյասէթինտէ օլտըգլարը հալտէ պու կիւն Ռուս բօսթա վաբօրըյլա Օտէսայա միւթէվէճճիհէն հարէ.քէթ իտէճէքլէր տիր:

100տէ 5 ֆայիզլի թահվիլաթը միւմթազէյէ տաիր Օսմանլը Պանգասընըն իլանը տըր.

Թահվիլաթը միւմթազէնին 5 նիւմէրօլու գուբօնը իլէ ախիրէն քէշիտէ օլունան գուրատա չըգան թահվիլաթ՝ Օսմանլը Պանգասընըն Սթամպօլտա Թարագճըլարտա.քի իտարէխանէսինտէ կէլէճէ.ք Ռումի սէպթէմպէրին 1ինտէն իթիպարէն թէտիյէ օլունաճաղը՝ թահվիլաթը միւմթազէի Օսմանիյէ համիլլէրինէ իլան օլունուր:

Մէզքիւր գուբօնլարըն թահվիլաթը նումէրօլը պիր պօրտօ իլէ պէրապէր պուլունաճագլար, վէ սալը վէ ճումա կիւնլէրի գապուլ օլունաճագլար տըր: 12—5

ԱԼԷՄԱՆՆԱ ՎԷ ԻՆԿԻԼԹԷՐՐԱ.

Եվրօբա տէվլէթլէրինին վէ միլլէթլէրինին աճվալինի ազ չօգ մէրագ իտիպ տէրս իթմէմիշ օլան պիր ատէմ, չու սօն պիր իքի հաֆթա զարֆընտա պազը Ալէման վէ Ինկիլիզ կազէթալարընտա եազըլան աթէշֆիշան պէնտլէրի օգուտուղունտա, պէնհէմէհալ պու իքի պէօյիւք վէ տիւնեանըն էն գուվվէթլի տէվլէթլէրի պէյնինտէ իլանը հարպ օլունմասընա չօգ պիր շէյ գալմամըշ օլմասընը զանն իտէճէյի մուհագգագ օլաճագ, վէ եալընըզ, հանկըսընըն տիւկէրինտէն էվվէլ պարութա աթէշ վէրէճէյինէ միւնթազըր պուլունաճագ իտի ։

Էկէր կազէթալարըն իլանը հարպը, պէնհէմէհալ տէվլէթճէ իլանը հարպա պիր մուգատտէմէ սայըլմասը իճապ իթմիշ օլսա իտի, ֆիլ հագըգա Ալէմանիա վէ Ինկիլթէրրա տէվլէթլէրինին տիւնեալարը էճէլինտէն սարսաբիլէճէն օրտու վէ տօնանմալարընըն հարէքէթի պու կիւնլիւք խարընըզ պիր չէյ ատտ իտիլմէլի, վէ մահշէր կիւնիւնէ հազըր օլունմալը իտի ։

Հէլէ պազը Ալէման կազէթալարընըն, իչի նէ՛ տէրէճէլէրէ գատար իլէրու կէօթիւրմիւշ օլտուգլարընը անլաթապիլմէք իչին խալընըզ անլէրտէն պիրիսինին չու իքի սաթըրտան իպարէթ պուլունան ֆըրգասընա աթֆը նազար իլէմէք քեաֆի ատտ իտիլմէլի տիր ։

«Էկէր Ինկիլիզլէր» տէեօր մէզքիւր Ալէման կազէթասը, «Ալէման Թապուրլարընըն տէհշէթ վէրիճի ինթիզամընը, վէ սըրա աթէշլէրինին զօրունու պիր էյիճէ պիլմիշ օլսալար իտի, հագգըմըզտա պաշգա կէօնա պիր Թավր ու հարէքէթտէ պուլունմալարը լազըմ կէլէճէք իտի» ։

Ֆիլ հագըգա Ալէման օրտուսունուն պիրինճի տէրէճէտէ միւնթազամ հալինի պիլմէյէն պուլունմամագ տա իսէ տէ, պու հալի պէլքի Ինկիլիզլէր գատար էյի պիլէն պուլունամամաճագլընտան, անըն իչուն Ինկիլիզլէրէ պիր խիթապ իլէմէյէ տէ հաճէթ եօգ իտի ։

Անճագ մէզքիւր Ալէման կազէթասը, քէնտի միւնթազամ օրտուսունու տէնիզլէր իւզէրինտէն պալօնլար իլէ մի կէչիրիպ պիր Ինկիլիզ Սէտանընա կէօթիւրէճէք, եօգսա Ինկիլիզլէրի Ալէմանիայա տավէթ իտիպ օրատա մը գըրաճագ, էն էվվէլ պիլինմէսի էլզէմ օլան պու նօգթալարա սուք կէրիշմէյիպ, օրալարընը սիւքիւթ իլըրէ կէչիշօր ։

Ցիւնեանըն էն մէտէնի, էն ազըր պազը, էն սուլհբէրվէր, վէ էն ազ հէրարէթլի միլլէթլէրին գալէմլէրինտէն տախի պէօյլէ զըրլու չիմչէքլէր չագըրըլընտա, հէնուզ էն՛քեամիլ զանն օլունանլարտա տախի նէ՛ չօճուգլուգլար մէվճուտ պուլունտըղը գահիրէ չըգարապիլմէքտէ, վէ սալէն աթէշֆիշան տաղլար իւզէրինտէ եաշաեան պազը սայիր միլլէթլէրին կիւնահըրնա կիրմէյէ պիր հագգ պուլունմամալըղը անլաշըլմագտա տըր ։

1866 սէնէսինտէ վուգու պուլան Ավուսթրօ—Բրուսիա մուհարէպէսինտէն, 1870 տէքի Ֆրանգօ—Ալէման մուհարէպէսինէ տէկին թամ պէշ սէնէ, Ֆրանսա վէ Ալէմանիա միլլէթլէրի, զայրի րէսմի սուրէթտէ, եէքտիկէրինէ գարշը տայիմի պիր մուհարիպ հալինտէ եաշամագտա իտէն, Թարաֆէյնին կազէթալարը, պալատէ գի քըր օլունան Ալէման կազէթալարընըն մէզքիւր ֆըրգասը գատար չիտտէթլին նիհայէթ տէրէճէլէրինէ վարմամըշլար իտի ։

Հալ պու քի, օլ վագթլար, Ֆրանսա իլէ Ալէմանիա եախօտ Բրուսիա պէյնինտէ, հալլ օլունաճագ աչըքեար պիր գան մէսէլէսի մէվճուտ պուլունմագտա իտի ։

Ինկիլթէրրա իլէ Ալէմանիա տէվլէթլէրի պէյնինտէ իսէ, էօթէտէն պէրու էօյլէ պիր հիսսի միւնասէպաթ, եախօտ տիւշմէնլիքտէն արի պիր րապըթա վար տըր քի, տիւկէր սայիր հէչ պիր չիֆթ պէօյիւք Եվրօբա տէվլէթլէրի միյանընտա պունըն էմսալի կէօրիւլէմէմիշ տիր վէ կէօրիւլէմէզ ։

Վէ պունըն տախի սազլամ, պէրտէվամ, վէ էմնիյէթլի սէպէպի չու տըր քի, պու իքի տէվլէթլէրին, եէքտիկէրինինքինէ չարբաճագ պիր զըտտ մէնֆաաթլարը եօգ տըր ։

Զաթէն Ալէմանիա տէվլէթի, տօղրուտան տօղրու քէնտինէ տօգանմայան հիչ պիր խարիճի մէսէլէյէ, պիր սիւս վէ պիր իւն իչին աթըլմագ սէվտասընտա կէզէն պիր տէվլէթ օլմայըպ, եալընըզ քէնտի մալինի միւլքինի մուհաֆազայա խահիշկէր, վէ պինաէն ալէյհ էսասէն սուլհ ու ասայիշ բօլիթիգասընա մայիլ պիր տէվլէթ տիր ։

Ինկիլթէրրա տէվլէթի իչին տախի Թըպգըբը տըր ։

Վէ պու իքի տէվլէթլէրին եէքտիկէրի ալէյհինտէ էճտատտան էճտատա ինթիգալ իտէն պիր գան մէսէլէլէրի պուլունմատըղընտա, հէր քէսին զաթէն պաշլարընտա օլան պիւբիւգի տէֆ իթմէյէ ուղրաշտըգլարը պիր տէվիրտէ, գալգըպ եէնիտէն վէ հիչ տէն պէյնլէրինտէ պիր գան մէսէլէսի վիւճուտէ կէթիրմէք բօլիթիգասընա մէյլ իտէճէքլէրինի զանն իթմէք, նէ՛ գատար ապէս, վէ նէ՛ գատար պէօյիւք պիր խաթա տըր ։

Հէր Եւրպայը բօլիթիգա իչին, չու չիմտիքի կազէթա մուհարէպէսի, սապուն քէօբիւկլէրինտէն հուսուլէ կէթիրիլմիշ պիր պալօն հիւքմինտէ պուլունտըղը, վէ հավայա եիւքսէլտիքճէ քէնտի քէնտինէ բաթլայըպ մահվ օլաճաղը մուհագգագ իսէ տէ, մամաֆիհ պու պալօնլար տախի իշին եապանճըսը եախօտ աչըգ կէօզլիւ պիր իզ պըրագըր, իւզէրինէ պիր գաչ սէօզ սէօյլէնմէկէ սէզավար տըր ։

Նասըլ քի պազը միւնասէպէթլէր իլէ զիքր ու պէյան իթմիշ իտիք, Եվրօբա էհալիսի պիր Թարաֆտան չօղալըբ քէնտի միւլքլէրինտէ սըղմամագտա, վէ միւլքլէրինտէքի Թիճարէթ քէնտիլէրինի պէսլէմէյէ միւգթէտիր օլամամագտա տըր, վէ պունուն իչին, Ինկիլիզլէր կիպի տիշարը եայըլմայա մէճպուր պուլունմագտա տըրլար ։

Ֆրանսա էհալիսի չօղալմագ արթմամագտա իքէն, էնինէ Ֆրանսա պիլէ, Եվրօբանըն խարիճինտէ միւսթէմլէքէ Թէտարիքի իթմէք լիւզումը կէօրէյի կիպի հիսս օլունմագտա, վէ Թօնգին, Մատագասքար, վէ սայիրէ սէֆէրլէրինէ մէճպուրիյէթ հասըլ օլմագտա տըր ։

Ալէմանիա տա իսէ, Ֆրանսա կիպի օլմայըպ, պիր Թարաֆտան էհալինին միգտարը բէք ճէսիմ սուրէթտէ արթմագտա վէ գալտըգ Թաշընլար Միւսթէմլէքէ Ամէրիգայա տէօքիւլմէքտէ իսէ տէ, պունլար տախի, օլ միւլքլէրինտէ տօղրուտան տօղրու, վէ մահվ ու նապէտիտ օլմագտա իտիլէր ։ Պիրէնտէն, Ալէմանիա իչին միւսթէմլէքէ վէ ճէնուպէթլէրինի գայտ իթմէկլէրինի թէքմին իտէճէք սուրէթտէ մախսուս Ալէման միւսթէմլէքէլէրը պէք իճտապ իթմէք, Ֆրանսանըն տէնինտէն պէկլէնմիշ կէօրիւլմէքտէ տիր ։

Հալ պու քի Բրէնս Բիզմարգ ճէնապլէրի, միւսթէմլէքէլէր պէք ուզագ մահալլէրտէ միւսթէմլէքէ պէք ալընմագ տա պէք պիր բօլիթիգա օլաճաղընը պէք պիլիր ։

Միւսթէմլէքէ պէյտա իթմէք զօր պիր չէյ տէյիլ տիր ։

Ցահա տիւնեա իւզէրինտէ, Եվրօբալըլար պիր տիւրլիւ եէրլէշմէյէ գատար քէսպի գիւվվէթ իտէմէմիշ, եախօտ քէնտիլէրինէ եէր պուլմայա իմքեան պուլունմայան սայըսըզ եէրլէր մէվճուտ տըր, վէ պէօյլէ եէրլէրի, Ալէմանիա իսթէտիյի վագըթ ալապիլիր ։

Անլէրի պիր կիւն ճէհէննէմիշ տէօշ կիպի պաշգա պիր ճաճըլըգ կիպի տախի օլուր ։ Անճագ տատալը ճըղ ալըլանլարը. Ճըղալըր ալըճը պիր մաճէրա մըտըր, պիր պալըգ ալըճը կիպի ։

Վագըա Ինկիլթէրրա տէվլէթի, Եվրօբա տէվլէթլէրինտէն հիչ պիրիսինին քէնտի իւզէրինէ հիւքիւմ իտէճէք պիր գուվվէթ գաթա ալմաք իսթէմէզ, սէրպէսթ սէրպէսթ քէնտի գուվվէթինին պէօյիւքլիւք կէօստէրէճէք միւսթէմլէքէլէրը մուհաֆազա իթմէքտէն պաշգա, պու էճէլէ վարմազ ։ Անլէրի պիր տէ եապըլաճագ չէյ միւսթէմլէքէլէր ։

Բու սէպէպլէ Բրէնս Բիզմարգ ճէնապլէրի, Ինկիլիզլէր վէ Ֆրանսըզլար կիպի տօղրուտան տօղրու տէվլէթին խարէքէթ վէ հիւքմիւ Թահթընտա պուլունա-ճագ Ալէման միւսթէմլէքէլէրինին բօլիթիգա իլէ պէք օլմագ օլմատըղը գավի Թէնփա կիւրիւլիւր, Ալէման սէֆինէլէրի պու խըրսըզլըգ քէնտիլէրինին պու խուսուսլարտա գուվվէթլի պիր հիմայէ, պու պիր գատար մուֆիտ պիր չէյ պէք օլմայա տա, Ալէման օրտուսունտան տիշարըյա աւքէր վէրէմէյէճէքլէրինի անլամըշ տըր ։

Պիր չօգ Ալմանլար զաթէն էօթէյէ պէրիյէ եաէլըմըշլար իքէն, Բրէնս Բիզմարգըն պու հիմայէ վաատի իւզէրինէ, պաշգալարը տախի քէնտի քէնտիլէրինէ ուֆագ Թէֆէք միւսթէմլէքէլէր իհտաս իլէմէյէ Թէշվիգ գըլընմըշ օլտուլար ։

Հիսապըղ իչ սէվքէլէն Բրէնս միւլաքէլէյի հազըրէթլէրի, իւքէ, չունք հէր նէվի բիւբիւգ իհթի-մալինին էօնիւնէ ալմագ իչին, առէթա պու պապտէ Ինկիլթէրրանըն չէյլէրինի ալմագ տէ-րէճէլէրինէ գատար ալէյհտէ կէօ-նիւլլիւք իթմէքտէն տէ չէքինմէտի ։

(Գօէզէր Եօլըն)

ՄԷՔԵԱԹԻՊ

ԽԱՍՔԷՕՅ

Խասքէօյտէքի Ս. Ներսիսեան մէքթէպի Հոգաբարձութիւնը Թարաֆընտան վարիտ օլան պիր վարագա տըր.

Խասգիւղ, 15 Օգոստ. 84

. . . Խմբագրապետ,

Ձեր պատուական թերթին՝ ինչպէս և Արեւելքի, անցեալ շաբթուան թիւերէն միոյն մէջ գիւղիս Ընթերցասիրաց ընկերութեան մէկ գիրը կը տեսնուի, ուր յիշեալ Ընկերութեան Գործադիր ժողովը կը պատասխանէ վարժարանիս մրցանակաբաշխութեան հանդիսին առթիւ ի դիմաց Հոգաբարձութեանս կարդացուած տեղեկագրոյն մէջ յիշեալ ընկերութեան նկատմամբ եղած ակնարկութեանց ։

Հոգաբարձութիւնս կը փութայ Ձեր Պատ. օրագրոյն միջոցաւ պատասխանել յիշեալ ընկերութեան կողմանէ եղած սոյն անհիմն յայտարարութեանց, որովք իրաց ճշմարիտ վիճակը չարաչար կերպիւ խեղաթիւրուած է ։

Ընթ. Ընկերութիւնը՝ երկու բառ պարզ հայերէն հասկնալու անկարող մէկը ներկայացուցիչ ղրկած է անտարակոյս մեր դըպրոցական հանդէսին, և կամ իւր դատը շահելու համար՝ խնդիրը իւր շահուն համապատասխանող կերպիւ հասկնալ ուզած, վասն զի բոլորովին անհիմն է սոյն գրութեան այն պարբերութիւնը, որով վարժարանիս տնօրէնին կը վերագրուի ի դիմաց Հոգաբարձութեանս կարդացած տեղեկագրոյն մէջ ըսած լինել թէ «վարժարանիս պիւտճէն նեղ է, վասն զի Ընթերցասիրաց ընկերութիւնը անցեալ տարի չաս նպաստներ կընէր, իսկ այս տարի քիչ» ։ Հաշւոյ և մատակարարութեան ո՛րքան անտեղեակ լինել պէտք է մէկը, որ տարեկան շուրջ 70,000 դահեկանով մատակարարեալ հաստատութեան մը համար՝ տարին 200 դահեկանի չափ եկամուտի մը նուազումը զգալի կորուստ մը համարի ։ Վասն զի վարժարանէս արտաքսեալ բարձրագոյն կարգի չորս ուսանողաց համար՝ որոց պաշտպանութիւնը ստանձնած էր յիշեալ ընկերութիւնը շուրջ մէկ տարիէ ի վեր, վարժարանիս արկղը միայն 4 ղշ. շաբաթական թոշակ կստանար. ամենուն յայտնի է թէ վարժարան մը՝ ո՛րքան աղ աղքատ լինի, շաբաթը 4 ղշ.ի կորուստով իւր պիւտճէին հաւասարակշռութիւնը չի կորսնցներ, ու վարժարանս այդ աննշան գումարն ևս չի կորսնցուց, վասն զի ընկերութիւնը յիշեալ ուսանողաց արտաքսմամբ հարկադրեցաւ նոյնքան շաբաթական վճարելով ուրիշ չորս աղքատ ուսանողաց պաշտպանութիւնն ստանձնել ։ Մի՞թէ Ներսիսեան վարժարանը անանկութիւն հրատարակած էր երբ յիշեալ ընկերութիւնը տակաւին գոյութիւն չունէր և երբ բոլոր իւր պաշտպանեալք՝ որոց համար տարին 800 ղշ.ի չափ գումար մը կը վճարէ, ձրի կ'ընդունէին ի վարժարանս և իրենց գրական պիտոյքն ևս կ'ստանային ձրիաբար ։ Ընթ. Ընկերութիւնը ինքզինքը Ներսիսեան վարժարանին և իւր պաշտպան մի քանի աղքատ մանկանց համար իբր նախախնամութեան մէկ գործիքը կը հռչակէ, և կը մոռնայ դըժբաղդաբար թէ այն չորս ուսանողք՝ զորս ի նպաստ իրեն տըրուած ամեն հանգէսներու մէջ ի հանդէս ածելով կը պարծի գըլխաւորաբար և այս կերպով կը խաբէ ռամիկ ժողովուրդը, այսքան տարիներէ ի վեր Ներսիսեան վարժարանի ձրիաբար տարած խնամքըն է որ քիչ չատ մըտաւորապէս զարգացած են ։

Տեղեկագրոյն մէջ ըսուած չէր այնպէս, որպէս կրցած կամ ուզած է հասկնալ յիշեալ բարեջան ընկերութիւնը, այլ թէ «վարժարանիս պիւտճէն նեղ է, վասն զի ընդհ. աշակերտաց թոշակները և կալուածոց եկամուտը անցեալ տարւոյ վրայ զգալի կերպիւ նըւազած են ։»

Տեղեկագրոյն մէջ կար արդարև կէտ մը՝ որ մասամբ կրնար Ընթ. Ընկերութիւնն ակնարկել. ըսուած չէր սակայն թէ՝ Ընթ. Ընկերութիւնն է որ բարձրագոյն կարգը վարժարանէն հանած է, այլ թէ «Աշակերտաց բարձրագոյն կարգը՝ որ գրեթէ տարին մ'իվեր Ընթերց. Ընկերութեան պաշտպանութեան ներքև էր, ... մը ուրիշ վարժարան յաճախելուն համար այս տարի արու ընթացաւարտներ չպիտի կրնամք նուիրել ազգին ։»

Կերևի թէ Ընթ. Ընկերութիւնը փութացած է իւր «ազգասիրական» շահատակութիւններն բացէ ի բաց չ'յիշատակուելուն համար, և այսու խրատունք տուած մեզ՝ զանոնք թերթերու էֆէ[illegible] ողջամիտ ընթերցողաց դատաստանին ենթարկելու, և չէ կրցած հասկնալ այն հայրական ներողամտութիւնը, որով Հոգաբարձութիւնս՝ հրապարակաւ արտաքսեալ չ'յայտարարելով, խնայած է սոյն չորս ուսանողաց, որոնք նոյն օրն հանդէսին ներկայ էին և պիտի չկրնէին անտարակոյս 'ի լուր իրենց նկատմամբ եղած սոյն օրինակ հրապարակային յայտարարութեան մը ։

ԷՍՐԱՐԸ ՊԱՊԱ ԹՕՄ

ՄԻԻԷԼԼԻՖԻ

ՓԷՐՕՎԷԼ ԼԻՄՕՆՃԵԱՆ

ՃԻԼՏԸ ՍԱՆԻ

Թ.

ԽԱԹԻՄԷ

(2107 Նումրոտան մապատ)

Պալէատէ պիզը իթթիֆագ վագալարտան սօնրա իւչ սէնէյէ գարիպ վագըթ միւրուր իլէմիշ իտի ։

Տօգթօր Անտէրսըն հէր իքի այտա պիր Վայն գալէասընա կէլիպ քէնտի Աօէլայիտինի կէօրմէքտէ, վէ օն պէշէր կիւն գատար Գօնթ տը Վայնա միւսաֆիր գալմագտա, վէ գալէյա այագ պասմըղը կիւնիւ, էֆէնտիլէր վէ խըտմէթքեարլար իւզէրինտէ ումումի պիր մահզուզիյէթ միւշահէտէ օլունուրտու կիպի, Լօնտրայա ավտէթ իթմէք իւզրէ գալէյը մէզքիւրը թէրք իթտիյի կիւն տախի, ումումի պիր մահզունիյէթ միւշահէտէ օլունմագտա, վէ Վայն գալէասը, ատէթա պիր մէզարըղ զուլմէթի հալի քէսպ իլէմէքտէ իտի ։

Աօէլայիտ իսէ օն այթը եաչընը թէքմիլ իտիպ, տիւլպէրլիյի վէ հիւսնիւ էնտամը իսէ պիր Ռաֆայէլ իչին նատիր իւլ էմսալ պիր մօտէլ օլաճագ տէրէճէտէ պուլունուպ, մէրգումէյի կէօրէն Պըգմալիօնլար, վագթիլէ իլէ քէնտի քէօյլէրինին կիւլիւ օլան Ըլէօնօրայը կէօրմէքտէ տիւրլէր կիպի, զանն իթտիքլէրինի իթիրափ իթմէքտէ իտիլէր ։

Պու հալէտէ արթըգ տօգթօր Անտէրսընըն Աօէլայիտի կէօր'տիքճէ վէ պըրագըրտըգճա անը Թ'էրք իթմէքտէն ևւրէյինտէ նէ՛ տէհշէթլի հէյէճանլար հուսուլէ կէլտիյինի թարիֆէ հաճէթ գալմազ ։

Ֆագաթ կէնճ գըզ տախի վալիտէսինին սապըգ մաշուգունու, վէ քէնտի սապըգ պէրէքէթի կէօրտիւքճէ վէ անըն պրագըպ կիթմէսի սաաթը վըրուտ ըլտըգճա, ազ գալըպ պեթիւսթիւլիքլէրի կէչիրմէքտէ իտի ։

Տօգթօր Անտէրսըն պիր տէֆա տահա Թէքրարէն Լօնտրատան Վայն գալէասընա ավտէթ իթտիյինտէ, Աօէլայիտին կիւլէրէք օյնայարագ քէնտի հուզուրընա գօշմասընը կէօրմէյէ ալըշմըշ իքէն օ տէֆասը մէրգումէնին էսէրի պիլէ մէյտանտա օլմատըղընտան, քէնտիսինի գարշըլամայա կէլէն Գօնթ վէ Գօնթէս հազարաթըլընա պունուն սէպէպինի սուալ իլէտի ։

—Ճիւզի պիր րահաթսըզլըղը վար տըր. տէտի Գօնթ տը Վայն ։

—Վէ պունուն իչին ույգուսունտան ույանտըրմագ իսթէմէտիք, տէյի իլավէ իթտի Մատամ Գօնթէս տախի ։

Տօգթօր Անտէրսընըն րէնկի աթըտը ։

Մէրգումէ, Աօէլայիտին էօյլէ պիր ճիւզի րահաթսըզլըգ իչին, գօշուպ քէնտիսինի գարշըլամագ մէմնունիյէթինի ֆէտա իտէճէք գըզլարտան օլմատըղընը բէք ալա պիլիր իտի ։

Պու ճիհէթ իլէ սալա քէնտիսինի պօզմայարագ, Գօնթ վէ Գօնթէս իլէ պէրապէր տիվանխանէյէ գատար կիթտի ։

Ֆագաթ արթըգ եիւրէք պիր քէրրէ այագա գալգմըշ օլտուղունտան, անը ուզուն միւտտէթ պասըպ թահթընտա թութմագ գապիլ օլամատը ։

Կէ նէ տօգթօր պիրագ օմուրուպ րահաթ իթտիքտէն սօնրա, Էկէր Աօէլայիտ հէնուզ ույանմամըշ վէ քէնտինի կէօրմէյէ կէլէճէք գատար րահաթընը պուլմամըշ իսէ, քէնտիսինին մէրգումէնին եանընա կէօթիւրիւլմէսինի րէճա իլէտի ։

Թէօբալտ վէ Պէաթրիս, պիրիպիրլէրինին եիւզիւնէ պագտըլար ։ Իքիսինին տախի րէնկլէրի աթմըշ իտի ։

Ֆագաթ տօգթօր Անտէրսըն պունլարը կէօրմէմէզլիկէ վուրտու ։

Նիհայէթ Մատամ Գօնթէս, տօգթօրուն միւսաատէսինի թահսիլ իլէտիքտէն սօնրա, քէնտինին կէլմիշ օլտուղընը Աօէլայիտէ խապէր վէրմէք իւզրէ տիվանխանէտէն աշաղը թաշըլ տիշարը չըգտը ։

Պէաթրիս Թէքրարէն ավտէթ իտէնէ տէկին, կէրէք Գօնթ տը Վայն վէ կէրէք տօգթօր Անտէրսըն, միւքեալէմէ իթմէք տէյիլ, հաթթա պիրիպիրլէրինին եիւզլէրինէ պագմայա պիլէ ճիւրէթ իտէմէտիլէր ։

Պատէհու իւչիւ պիրլիքտէ Աօէլայիտին օտասընա կիթմէք իւզրէ եօլա չըգտըգտան սօնրա տախի քէնտի պէյնլէրինտէ պիր լագըրտը պիլէ թաթմաթըլար ։

Օտա գաբուսու աչըլըրըլընտա, էն էվվէլ Պէաթրիս իչէրի կիրիպ, արգասընտան Թէօբալտ Գօնթ տը Վայն, վէ էն արգատան տախի, եիւրէյինին չարբընթըսը աչըքեար իշիթիլէն տօգթօր Անտէրսըն իչէրի կիրտի ։

Պիչարէ տօգթօրուն զօրգաուղը գատար վար իտի ։

Զանն իտէրսին քի պիչարէ Ըլէօնօրա քէնտիսի էճէլ տէօշէյինտէ եաթմըշ իտի ։

Աօէլայիտ քէնտի սըհհէթի պէտէնիյէսի բէք եէրինտէ օլտուղու վագըթ թըպգը քէնտի վալիտէսինէ պէնզէտիյի կիպի, խասթէլիյինտէ տախի անտէն հիչ պիր ֆարգը պուլունմամագտա իտի ։

Իքի այ զարֆընտա նէ՛ պէօյլէ պիր Թէպէտտիւլ վիւճուտ կէլմիշ իտի ։

Տօգթօր Անտէրսըն սօն տէֆա գալէյը Թէրք իտիպ Լօնտրայա կիթտիյինտէ, Աօէլայիտ, էէնի աչըլմըշ պիր կիւլ գօնչէսի հալինտէ պուլմըշ իտի ։

Ֆագաթ Թէքրարէն գալէյա ավտէթ իթտիյինտէ, անը, պայգըն, սօլկուն վէ եարրալըրը տէօքիւլէճէք հալտէ կէօրմէքտէ իտի ։

Սօէլայիտ, տօգթօր Անտէրսընը կէօրիւր կէօրմէզ, թըպգը քէնտի վալիտէսինէ օլտուղու կիպի իւզէրինէ պիր եէնի հայաթ րուհու կէլէրէք եաթաղընըն իչինտէ գալգըպ օթուրտու վէ գօլլարընը մէրգումա տօղրու ուզաթտը ։

Անտէրսըն, քէնտի քէղլիւն սօլմուշ եանագլարընը բուսս իթմէք իքէն, զանն իտէրսին պիր միւճիզէ նէվինտէն օլարագ, մէզքիւր սօլկուն եանագլար, պիրտէն պիրէ նար կիպի գըզարըրլար ։

Տօգթօրուն իքինճի իշի մէրգումէնին նապզընը եօգլամագ օլտու ։

Պատէհու սըրա վիւճուտ մուայէնէսինէ կէլտի ։

Եարըմ սաաթ սօնրա Աօէլայիտ Թէքրարէն պաշընը եասթըղա գօյտուղընտա, Թէօբալտ, Պէաթրիս վէ Անտէրսըն տախի տիվանխանէյէ ավտէթ իթտիլէր ։

Օրատա պիր միւտտէթ իչին տախի միւքէտտէր սուրէթտէ պաշլըրընը էօնլէրինէ աշաղը օլտուգլարը հալտէ սիւքիւթէ տէվամ իթտիքտէն սօնրա, Պէաթրիս տօգթօր Անտէրսընըն էլինի թութարագ,

(Տէվամը)

Ընթ. Ընկերութիւնը կ'գրէ նաև թէ յիշեալ աշակերտաց արտաքսման պատճառներն աննաոչինչ էին ։ Ուղղամիտ ազգայնոց արդարասիրութեան կը թողումք դատել թէ ո՛րքան արդարացի էին այդ պատճառներ ։ վասն զի Հոգաբարձութիւնս արժան համարած լինելով սոյն ուսանողաց՝ իրենց վերջին շրջանին մէջ իւրաքանչիւրին օրն մէկ ժամ աշխատութեամբ երկրորդական կարգաց դասախօսութիւններն յանձնել. մի քանի օր իրենց յանձնուած սոյն պաշտօնն անձնուէր սիրով կատարելէ յետոյ, յիշեալ պարոնները յայտնեցին թէ՝ Ընթերցասիրաց Ընկերութիւնը՝ ընդ պաշտպանութեամբ որուն կ'գտնուին ժամանակէ մ'ի վեր, կ'արգելու իրենց յանձնըւած սոյն պաշտօնը շարունակել ։ Ջանանք հայրաբար յորդորելէ յետոյ տեսնելով որ դարձեալ — անտարակոյս Ընկերութեան թելադրութեամբ — կընդդիմանան, վարժարանիս ներքին կանոնագրոյն համաձայն՝ Հոգաբարձութիւնս իւր ըմբոստ արտաքսել ստիպուեցաւ ։ Միթէ «ամենաո՞չինչ» պատճառաւ արտաքսել կը համարուին յիշեալ ուսանողները, որոնք վարժարանիս ներքին կանոնագրութեան տրամադրութեանց և Հոգաբարձութեանս տնօրինութեանց անսաստեցին ։

Ցետ այնու Հոգաբարձութիւնս ի պաշտօնէ գրեց Ընկերութեան որ՝ յարգելով իւր հիմնական կանոնագիրը, որոյ Ա. յօդուածին տրամադրութեամբ կը պարտաւորի «Ներսիսեան վարժարանի աղքատիկ արու աշակերտաց պաշտպան ըլլալ իրենց դպրոցական շրջանին մէջ», իւր պաշտպանութենէն զրկէ զանոնք՝ որ այլ ևս Ներսիսեան վարժարանի սան լինելէ դադրած էին ։

Ընթ. Ընկերութիւնը՝ իւր չահատակութեանց սահմանն ընդարձակելով, սկսաւ այնուհետև ևս իւր հիմնական կանոնագրոյն տրամադրութիւններն չ'յարգել, ու սոյն արտաքսեալ ուսանողները իւր պաշտպանութեան տակ պահելով՝ զանոնք Կալաթիոյ ազգային վարժարանը զրկել (սոյն վարժարանը Ներս. վարժարանէն զգալի առաւելութիւն մը չունենալով), անհերև կը տեսնուի թէ այս ամենքը անձնական մի հակառակութեան մ'արդիւնք են և այս հակառակութեան պատճառը ուրիշ բան չէ եղած, եթէ ոչ յիշեալ Ընկերութեան մէկ բարեկարգ անդամոյն վարժարանիս մէջ վարած պաշտօնէն Հոգաբարձութեանս հրաժարեցնելը. յամպէտս վատնուեցան ուրեմն շաբաթական 4 դրշ. թոշակաւ Ներս. վարժարանի մէջ նոյն աստիճան կրթութիւն մ'ստանալ կրցող աշակերտներն, Հոգաբարձութեանս տնօրինութեանց դէմ յարուցանելէ և անոնց արտաքսման պատճառ լինելէ յետոյ, կալաթա զրկելու համար Ընկերութեան ծախսած շաբաթական 40-50 դրշ.ի գումարը) որով Հոգաբարձութիւնս ստիպուեցաւ խնդիրը Պատ. Ուսումնական Խորհրդոյ ներկայացնել, որ քանիցս բանիւ բերանոյ և գրաւոր կերպիւ յիշեալ Ընկերութիւնը յորդորելէ յետոյ, տեսնելով որ սա տակաւին իւր ապօրէն ընթացքը կը շարունակէ հակառակ իւր կանոնագրոյն եւ 'ի վնաս Ներս. վարժարանիս, անցեալ 1883 Նոյ. 8ին պաշտօնապէս յանձնարարեց գիւղիս Պատ. Թաղ. Խորհրդոյն հրաւիրել յիշեալ Ընկերութեան ներկայացուցիչ մարմինը և պարտաւորել իւր կանոնագրոյն տրամադրութեանց անթերի գործադրութիւնը, և արդիւնքը տեղեկագրել ։

Դժբաղդաբար Թաղ. Խորհուրդն ալ՝ չի կարենալով զԸնկերութիւնը զգաստութեամբ յուղղութիւն և 'ի կարգ ածել, իրաց վիճակը Ուսումնական Խորհրդոյ տեղեկագրեց ։ և յետ այնու ինչպէս Հոգաբարձութիւնս ևս, չուզելով որ ո՛ և է Ազգ. Ընկերութիւն մը -որքան ալ օրինաւորութենէ հեռացած լինի- իւր միջոցաւ կործանի և յուսալով որ Ընթ. Ընկերութիւնը ինքնին կը թողու իւր ապօրէն ընթացքը, հայրական ներողամտութեամբ ցայսօր լռութիւն պահեց, թէ և ըստ օրինի իրաւունք ունէր դադարեցնել հրատարակել տալ այնպիսի Ընկերութիւն մը՝ որպէս Ընթերցասիրացը, որ՝ իւր նպատակէն ու օրինաւորութեան շաւղէն շեղած, իւր ձեռնհասութեան սահմանէն դուրս գործոց ձեռնամուխ կը լինէր ։

Ընթ. Ընկերութիւնը կը գրէ նաև թէ կրօնի և ազգ. ու ընդհ. ազգաց պատմութեան դասերը վերցուած էին վարժարանէն ևն ։ Երբէք այդ կարեւոր դասերը չեն վերցուած վարժարանէն, այլ ընդհակառակը աշխատուած է ձեռնհաս դասատուաց՝ որպիսիք են Գեր. Տ. Յովսէփ Այվազեան և Տ. Յաճատ վարդապետք և Արժ. Տ. Արիստակէս Հայր, յանձնել զանոնք, սակայն եթէ երբէք այդ կարեւոր դասախօսութիւններէն մին կամ միւսը առժամանակեայ կերպիւ դադրած է, պատճառն դասատուին հրաժարիլն է և ո՛չ ուրիշ բան ։ Հետեւաբար Ընթ. Ընկեր. Հոգաբարձութիւնը վարժարանէն կրօնի և պատմութեան դասերը վերցուցած էր ըսելով, Հոգաբարձութեանս դէմ յարձակելու համար յայտնի ճշմարտութիւն մը կը խեղաթիւրէ, և այսու ցոյց կուտայ թէ որքան կարեւորութեան արժանի են իւր միւս գրուածներն ևս, որոց այսքան պատասխանել բաւ համարելով, Հոգաբարձութիւնս կը յուսայ թէ Ձեր ուշիմ ընթերցողք այսու բաւական վերահասու կրնան լինել ճշմարտութեան, և կը փութայ յայտնել նաև Ընթ. Ընկերութեան թէ՝ ուղղամիտ ազգայինք իրաց վիճակին պէտք եղած կերպիւ ծանօթացած, հետեւաբար իւր սերմանած գայթակղութիւնն ևս բարձուած լինելով, եթէ փորձէ անգամ մ'ևս ձրի յարձակումներ ընել Հոգաբարձութեանս դէմ, բնաւ պատասխան չի պիտի ընդունի ։

Ցուսալով որ Պատուարժան խմբագրութիւնդ՝ իւր ծանուցեալ անկողմնակալ արդարասիրութեամբ, կը բարեհաճի ներկայս իւր ազգօգուտ օրաթերթին մէջ հիւրընկալել, կը փութամք առ այս կանխաւ յայտնել մեր անկեղծ շնորհակալութիւնը ։

Մնամք յարգանօք
Ի դիմաց Հոգ. Ս. Ն.
Վարժարանի Խասգիւղի
Վ. Ատենադպիր Ատենապետ
Կ. Ինճէճեան Ս. Գավուճեան

ՄԻՒԹԷՖԷՐՐԻԳԱ

Կէչէն փետրվար այընտա Այտըն չէհրինտէ եանկընտա եանան Լա Շաբէլ նամ Ֆրանսըզ գարըգօճանըն պիր սուրիգատա գուրպան կիթտիքլէրինէ տաիր կէչէն կիւն պազը մալիւմաթ վէրմիշ իտիք ։ Պու տէֆա իշիտտիկիմիզէ կէօրէ օ վագաաի միւտէհիշէ հաքգընտա թաֆսիլաթ եազըլմըշ օլուպ, չէօլէ քի, Օսման նամընտա պիր Զէբէքս՝ պիր պէկիր չալտըղընտան տօլայը հապս խափիմիշ իսէ տէ, մէրգում՝ հապսխանէտէ եէնի բուլպասըը թաչըմաք իսթէմէտիկինտէն, պիր չօճուգ կէօնտէրիպ եօքի պալթօսընը էվտէն կէթիրթմիշ տիր ։ Չօճուգ եօլտա պալթօնըն ճէպլէրինի գարըշտըրարագ, պիր բարա չըգտանը վէ պու չըգտանտա տա պիր եուզիւք պուլունուպ անասընա վէրիր, վէ իշթէ պու եուզիւք՝ կէչէն փետրվար 16|28տէ Այտընտա վուգու պուլան ֆաճիանըն մէյտանա չըգմասընա սէպէպ օլուր ։

Չօճուղըն անասը՝ օղլունըն խըրսըզլըգընա եաթագ օլմագ իթէմէտիկինտէն, սահիպինէ վէրիլմէք իւզրէ մէզքիւր եուզիւքի քէնտի գարնտաշընա վէրմիշ տիր ։ Եիրմի կիւն սօնրա Զէբէք Օսման՝ քէֆալէթլէ հապստան չըգըպ եուզիւքի խըթէմիշ օլմադըլա, եուզիւք քէնտիսինէ իատէ օլունմամըշ տըր ։

Բամազան խըթխասընտա Օսման վէ րէֆիգի Ալի վէ Ֆէրարի Մաչա Հասան՝ Մ. Ուգարըն տաամը օլան Ապտուլլահ իլէ գարըսընը էվտէն տավէթ խատուպ, չաբաբ՝ պունլարըն գաֆալարընը գըրգընճա, Օսման՝ Ապտուլլահըն գարըսընը թագըլմադա պաշլամըշ, վէ գարը տա խուսուսիւլէ մէրգումըն էլինտէ եուզիւքի կէօրինճէ, մուվաֆագաթ խտէրէք գօճասընը պրագըպ, քէնտիսինէ պէօլիւք վաղթէրտէ պուլընան Օսմանա վարմագա գարար վէրմիշ տիր ։

Ապտուլլահ՝ գարըսընը միւսաէպաթը միւճրիմանէտէ պասարագ մէրգումէյի պօզարլընըա, Ալիչէ՝ սէվինճէ աշըղըն նէզտինէ կիթմիշ իսէ տէ, Օսման՝ վատընտա պուլունմալըդ մէրգումէյի ալմամըշ վէ հաթխա վէրտիքի եուզիւքի տէ կէրի խըթէմիշ տիր ։ Իշթէ պունըն իւզէրինէ մէրգումէ գարը՝ Մ. Ուգարըն գարըսը նէզտինէ պիլագիմէ, Լա Շաբէլըն գաթըլ քէյֆիյէթինի թէմամըյլա մէրգումէյէ աչմըշ վէ պունա խապալ օլարագ բարմաղընտաքի եուզիւքի կէօսթէրմիշ տիր ։ Գօճասը Ապտուլլահ՝ պիր սէրխօշ վագթընտէ, ճինայէթը մէզքիւրէյի գարըսընա նագլ իթմիշ իմիշ ։

Մատամ Ուգար եուզիւքի թանըյըպ, քէյֆիյէթի գօճասընա սէօյլէմիշ, օ տա անիտէ հիւքիւմէթէ խապէր վէրմիշ տիր ։ Իշթէ պունըն իւզէրինէ ճանիլէր թէվգիֆ օլունուպ, էլան խթթինթագ օլունմագտա ըմըշլար ։

—

Ատլիյէ Նազըրը պաշա հազրէթլէրի՝ ատլիյէ միւֆէթթիշլէրիյլէ մահքէմէ րէյիսլէրինէ պիր թահրիրաթը ումումիյէ իրսալ իտէրէք, պիտայէթ վէ իսթինաֆ մահքէմէլէրինէ մէրպութ օլան հապսխանէլէրին հալ ու ահվալի հագգընտա նէզարէթէ բաարօթօլար կէօնտէրմէլէրինի էմր իթմիշ տիր ։

Պու հապսխանէլէրին նէ ճինս ճանիլէ օլըըը վէ նէ մըգտար մահպուսին խաթիապ խտէպիլտիկի վէ թամիրէ միւհթաճ օլուպ օլմատըղը վէ էկէր թամիր լազըմ իսէ նէ գատար մէսարիֆէ օլապիլէճէկի մէզքիւր բաարօթօլարտա զիքր ու պէյան օլունաճագ, վէ հապսխանէլէրին ճէսամէթտէ օլըղը տա պիրէր խարթա իլէ կէօսթէրիլէճէքմիշ տիր ։

.

Ատլիյէ նէզարէթի թարաֆընտան ումում վիլայաթը Շահանէ Ատլիյէ միւֆէթթիշլէրինէ թամիմէն պիր թէզքէրէ իրսալ օլունարագ, էքսէրիյա վուգու պուլան չիլքաթլարըն էօնլէնիլմագ իչիւն միւսթանթիգլէրին քէնտի վէզայիֆինի հիւսնը իֆա իթմէկէ ճիտտէն տիգգաթ իթմէլէրի էմր ու թէնպիհ օլունմուշ օլմագլա, մէմուրիյէթլէրինին իֆասընտա սուի իսթիմալաթը թէպէյյուն իտէն միւսթանթիգլէր՝ սէրիան թաչթը մուհաքէմէյէ ալընըալ հիւսնը իպրէթ օլմագ իզրէ ճէզա կէօրէճէքլէր տիր ։

—

Իրէք պէօճէյի Թօխումըն իսթիհսալընա տաիր Բասթէօր նամ զաթըն իթթիխազ իթմիշ օլտուղը ուսուլը Պրուսա չէհրինէ խտխալ իտէն վէ չէհրը մէզքիւր թիւճճարընընտան պուլընան Մ. Բասդալիտիյէ իշպու խըտմէթինէ միւքաֆաթէն պու քէրրէ Ցինճի րիւթպէտէն Մէճիտի նիշանը իհսան պույրուլմուշ տըր ։

—

Պրուսատա նէշր օլունան Խիւտավէնտիկեար կազէթասընտա օգունմուշ տըր ։

«Բուսումը Սիթթէ նէզարէթը ումումիյէսինին՝ մուգատտէմա «Տուրյունը Ումումիյէի Օսմանիյէ Վարիտաթը Մուխասսէսէ Նէզարէթը Ումումիյէսի» նամընա թահվիլ, վէ 1300 սէնէսի աղուսթօսընըն 1 ինճի կիւնինտէն իթիպարէն պիլ ճիհմէ Բուսումը Սիթթէ նէզարէթլէրի իլէ միւտիրիյէթ վէ մէմուրիյէթլէրի տախի պու նամա թէպտիլ խտիլէրէք, օնա կէօրէ մէօհիւրլէրի թահվիլ ու իրսալ գըլընմագըղընտան, պուտէ մա Բուսումը Սիթթէ նէզարէթի իլէ օնա մէրպութ խտարէլէրին տէ նամը մէզքիւր իլէ եատ խտիլմէսի նէզարէթը մէզքիւրէտէն պա միւզաքէրէ վուգու պուլան իշար իւզէրինէ, էվիյէի միւլքիյէ գայտ խշարը քէյֆիյէթ օլընմըշ տըր ։»

—

Ճէմիյէթը Իթթիհատիյէի Մուսէվիյէնին (Ալիանս Իզրաէլիթ) մէմալիքը Շահանէտէքի չիւպէսի՝ ճէմիյէթը մէզքիւրէ թարաֆընտան Գալաթ, Խասքէօյ վէ Գալաթատա իտարէ օլընան իւչ մէքթէպտէ լիսանը Օսմանիյի թէտրիսի իչիւն թարաֆը հիւքիւմէթը Սէնիյէտէն իւչ մուալլիմ թաեինի պույրուլմասընը միւսթէտի Մէարիֆ նէզարէթինէ պիր արզուհալ թագտիմ իթմիշ տիր ։

Մէզքիւր արզուհալին մէալինէ կէօրէ, լիսանը Օսմանինին թէտրիսինտէն մագսատ՝ խըտմէթը տէվլէթը Օսմանիյէյէ թալէպ եէթիշտիրմէք տիր ։

Մէարիֆ Նազըրը Մուսթաֆա պաշա հազրէթլէրի՝ արզուհալը մէզքիւրը հիւսնիւ գապուլ պույուրուպ, իւչ մուալլիմին հէման թաեինինի էմր իթմիշ տիր ։

—

Շէհրիմիզտէ պիր պանգա՝ պուտէֆա պիր սախթէքեարլըղա ուղրամըշ տըր ։ Ալտըղըմըզ մալիւմաթա կէօրէ, մէզքիւր պանգա՝ 3000 լիրալըգ սախթէ բօլիչա գապուլ իթմիշ տիր ։ (Թ.)

—

Ֆրանսա սէֆիրի Մարգի տը Նօայլ՝ Բուսիայի ճէնուպիյէ վուգու մուգարրէր օլան սէյահաթընտան, եազ մէվսիմինին պիր աղ իլէրիլէմիշ օլմասը հասէպիյլէ սարֆը նազար իթմիշ, վէ սօն պահարը՝ Ֆրանսանըն Սըրանիյա ճիվար օլան Պաու-Բիրէնէ էյալէթինտէ օլան վէ տէնիզ համամլարը պուլունան Պիյարիցտէ կէչիրէճէքմիշ ։

—

Ֆիլիպէտէ նէշր օլունան Լա Բօ Ռումէլի նամ Պուլկար կազէթասընըն մուհաբիրլէրինտէն պիրի եազտըղը մաքալէտէ եէտինտէն գուրթարմադ իչիւն Ֆիլիպէտէն Սօֆիայա գաչմըշ տըր ։ Մէզքիւր կազէթա՝ Շարգի Բումէլի վալիսի Կավրիէլ պաշա հազրէթլէրի ալէյհինտէ պիր հիճվիյէ նէշր իթմիշ վէ նէշրիյաթը մէզքիւրէ սըրֆ քիզպ ու արաճիֆտէն իպարէթ պուլունմուշ օլմագլա, Ֆիլիպէ միւտտէիի ումումիսի Մ. Թիւրն-է-Թագուխ՝ կազէթանըն սահիպինի թէվքիֆ վէ մուհաքէմէ իթտիրմէք իսթէտիկի իսէ տէ, կազէթէի մէզքիւրէնին գիւրիւնէ իմզասը գօնըլան ատամըն խամի օլուպ ճիւմի օլմատըղը ճիհէթլէ, խպթուալարտա պիր չէյ օլմատըղը անլաշըլընճա, մուահիյէհ միւտտէիի ումումի հայրէթտէ գալմըշ տըր ։

—

Մարաշ հարիգզէտէկեանընա թէվզի օլընմագ իւզրէ 100.000 զուրուշըն հալէպ մալ սանտըղընտան, վէ 25.000 էր զուրուշըն տա Սուրիյա վէ Պաղտատ վիլայէթլէրինտէն, վէ 10.000էր զուրուշըն տախի Մուսուլ վիլայէթի իլէ Զուրտա մալ սանտըգլարընտան հէման վէ սէրիան իրսալի գըլընտա Շէհր Իմանէթինտէ միւթէչէքքիլ գօմիսիօն թարաֆընտան վիլայաթը մէզքիւրէ վալիլէրի իլէ Զուրտա սանճագը միւթէսարրըֆըննա էվամիրը լազըմէ իթա օլունմուշ տըր ։

Լիվէլէքի սապահ Շիրքէթըխայրիյէնին 22 նումէրօլը վաբօրը՝ քէօբրիւ գուրպինտէ պիր սանտալա չարբարագ, մէզքիւր սանտալը բարչա բարչա խտիւպ պաթըրմըշ իսէ տէ, էթրաֆտան եէթիշիլէրէք, սանտալըը իլէ տէրունինտէքի պիր եօլճը գուրթարըլմըշ տըր ։

—

Լիման րէիսի Տիլավէր պաշա հազրէթլէրի՝ ախիրէն գիւրը խտարէսինտէ պուլունան Եէնի—Գաբու լիմանընա կիտէրէք, լիմանը մէզքիւր մուամէլէսինին նիզամընտա ճէրէյան իթտիրինի միւշահէտէ էյլէմիշ տիր ։

—

Ձէրիգ Մուսա Քեազիմ պաշա հազրէթլէրինին՝ Նէժէն վիլայէթի վալիլիյի իլէ գօմանտանլըղընա թայինի պույրուլաճաղը րիվայէթ օլունըյօր ։

—

Կազ եիւքլիւ պիր Ճունան սէֆինէսի՝ Տէտէ—Աղաճը ճիվարընտա գարայա օթուրուպ պարչալանմըշ տըր ։

—

Պէչիւքթաշտա միւթէվէֆֆա Նէճիպ պաշանըն գօնաղընտա ուչագը իթմէքտէ օլան Հիւսէյին նամընտա պիրի՝ էվվէլքի կէճէ քէնտի քէնտիսինի սօլագ թէլէֆ օլմըշ տըր ։

—

Հէքիմին պիրի՝ քէնտի թէրզիսինտէն 4 մէճիտիյէ ալաճագ թալէպ իթմէքտէ վէ թէրզի իսէ քէնտիսինէ հիչ պիր պօրճը օլմատըղընը իտտաա իթմէքտէ օլուպ, կէչէն կիւն Տօգթօր էֆ. ալաճաղընը եինէ թալէպ իթմէք իւզրէ թէրզինին տիւքքեանընա կիտէրէք, օրատա չըրաղընտան պաշգա քիմսէյի պուլամայընճա, ասըը օլան պիր եէնի բանթալօնը կէօյա քէնտի մալըյմըշ կիպի պէտէլ սայարագ ուսուլճագ ալըբ կիտէր վէ տիւքքեանտան տըշարը չըգար իսէ տէ, օ էսնատա գատար թէնմամըշ օլան հէք... չըրաղ՝ Տօգթօրըն արգասընտան «Թութուն խըրսըզը, բանթալօն չալտը» պաղըրմաղա պաշլայընճա, Տօգթօր Թութլուպ, սօգագ օրթասընտա բանթալօնը չըգարըլարագ թէրզի չըրաղընա թէսլիմ օլունուր. Տօգթօր քէնտիսինտէ օ չըրալագ հալատէ թէրզի տիւքքեանընա աիտ թէվ, եէնիտէն եազքի բանթալօնը կիյմէկէ մէճպուր օլուր, վէ չէքտիկի րէզալէթ՝ եանընտա քեար գալըր ։

—

Ճ. Հալէպին Պօնաթան ալտըղը խապէրլէրէ կէօրէ, Պօնա—Սէրայէվօ գուշուր խաթն վէ Գարատաղը վէ Խըրվաթիյարտան իպարէթ պուլունան չէթէլէրտէն պիրիսի պիր Ավստրիա միւֆրէզէսի իլէ պիլմուհարէպէ, 3 նէֆէր գաթլ իթմիշ օլտըղընտան, Ավստրիա հիւքիւմէթի խսլամ օլան պիր գարիյէնին գարը վէ էրքէք էհալիսինին քեաֆֆէսինի եախթագըլ թէօհմէթիյլէ թօբլայըպ հապսա աթմըշ օլմադըլա, պիր թագըմ չօճուգլար՝ անալարընտան այրըլտըղլարը իչիւն հըրս իթտիքլէրի ածրտան միւթէէսսիրէն աղլայա աղլայա վէֆաթ իթմիշլէր, վէ պիր թագըմ հայվանաթ տախի աճըղտան ախըրլարընտա էօլմիւշլէր տիր ։

—

Սէլանիք վիլայէթինտէն Տախիլիյէ նէզարէթինէ չէքիլէն պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Բումէլի Շարգիտէն Սէլանիք վիլայէթի հուտուտը տախիլինէ պիր պալգանա թէճավիւզ իտէն էշգըյատան 15 նէֆէրի թէլէֆ, վէ 10 նէֆէրի տէ մէճրուհէն Շարգի Բումէլի տախիլինէ ֆիրար իթմէյէ մէճպուր խտիլմիշ տիր ։

Բէզալիք վիլայէթը մէզքիւրէտէն քէչիտէ օլունան պիր թէլէկրաֆա նազարէն, Սթրանճատա պիր պալգանա սըղընմըշ օլան 3 նէֆէր հայտուտ՝ իւզէրլէրինէ սէվգ օլունան պիր միւֆրէզէ ասաքիր թարաֆընտան գաթլ իտիլիփ, էշթիլէրինտէ պուլունան էշիլէր՝ սալիմէն գուրթարըլմըշ տըր ։

*

Գօսօվա վիլայէթինտէ Քէյլան գազասընտա տախի իքի հայտուտըն տէրտէսթ օլունտըղը՝ Տախիլիյէ նէզարէթինէ կէլէն պիր թէլէկրաֆտա պէյան օլունմըշ տըր ։

ԻԼԱՆ

Պէրլինին Գօխ վէ Գումպանեաըը նամ գօմանտիթ չիրքէթինին Տէրսաատէթտէքի վէքիլլէրի թարաֆընտան սուի իսթիմալաթ իճրա օլունտըղընտա մէյտանի, մէզքիւր գումպանեանըն (բիյանգօ ըը եօգամ) մուամէլաթընա ալագատար պուլունան զէվաթըն՝ պունտան պէօյլէ իթմէք իւզրէ գումպանեանըն վէքիլը եէնկեանեսի օլան վէ Պէյօղլունտա Թէքքէտէ Թունէլ մէյտանընտա մուգիմ պուլունան Մ. Ժ. Կրէքքիւէ լութֆէն միւրաճաաթ իթմէլէրի գումպանեաի մէզքիւր թարաֆընտան զէվաթը մուամէլէյէհիւմէ իլան օլունուր ։ 10—1

ԻԼԱՆ

1885 սէնէսինին իխթամընտան էվվէլ Պէյօղլու վէ Գալաթա վէ Պօղազ իչինտէ Եէնի—Մահալլէյէ գատար խանէլէրին տէրունինէ վէ Թագսիմ սուլէթիյլէ հէր գաթլարա սու իթա օլունապիլէճէկի՝ Տէրսաատէթ Սու Գումպանեասը թարաֆընտան իլան օլունուր ։

Պու պապտէ իսթիհսալը մալիւմաթ իթմէք վէ ապօնէ եազըլմագ իսթէյէն վէ իֆատաթը օլան զէվաթըն Պէյօղլունտա Թէբէ—պաշընտա 45 նումէրօլը վէ Գալաթատա Վօյվօտա սօգաղընտա 14 նումէրօլը չիւպէլէրէ միւրաճաաթ իթմէլէրի լազըմ կէլիր ։

Հէր պիր ապօնէնին ապօնէլիկի պիր սէնէ միւտտէթ իչիւն օլաճագ վէ պէտէլի իւչ այտան իւչ այա թէէտիյէ օլունաճագ տըր ։

Աթիտէ միւնտէրիճ ուսուլտէն հանկըսը թէրճիհ օլունըրսա՝ անտա թէվֆիգէն ապօնէ օլունապիլիր ։

1.— «Ժօժ» եանի [illegible] սու ալմագ իսթէյէնին խանէսինէ պիր հավուզ վէ եախօտ պիր սարնըճ ինշա իտիլիր վէ ապօնէնին թալէպ իթթիկի մըգտար սույը 24 սաաթ զարֆընտա թէտրիճէն իթա իթմէք իւզրէ պիր տէ պիր մուսլուգ վազ օլունըր. պու հալտէ եէվմի 165 գըյէ սու իչին իւչ այտան իւչ այա ալընաճագ էն տուն ֆիյաթ ալթըն ագչէ օլարագ 62½ ղուրուշ տըր ։

2.— «Գօնթէօր» եանի [illegible].— Քիւչիւք ապօնէլիքլէր իչիւն պու ուսուլ իւզրէ իթա օլունան սույըն մըգտարը իշպու ալէթլէ հիսապ օլունուր, վէ պէտէլի՝ պէհէր մէթրօ միքեապ եանի պին գըյէսի ճէսիմի ալթըն ագչէ 4 ղրշ. իթիպարիյլա թէէտիյէ օլունըր. իշպու 4 ղրշ. ֆիյաթ էն եիւքսէք ֆիյաթ տըր վէ տահա էհէմմիյէթլի ապօնէլիքլէր իչիւն ալէթ թէտրիճ պէօյլիւք թէնզիլաթ իճրա օլունըր ։

Պու ուսուլ իւզրէ իթա օլունան եէվմի 165 գըյէ սույըն պէտէլի՝ իւչ այտան իւչ այա թէէտիյէ օլունմագ իւզրէ, ալթուն ագչէ օլարագ ագալլի 62½ ղրուշ տըր ։

3.— «Ա[illegible]» ուսուլի իւզրէ սու իթասը պազը ահվալը մախսուսէյէ միւնհասըր տըր. պու վէճհիլէ վէրիլէն սույըն մըգտարը հիսապ օլունմայըպ թախմին օլունըր, վէ պէտէլի խանէ խալգընըն քէսրէթինէ կէօրէ իթթիֆագ իթտիրիլիր ։

Մէճանը ...

Սօգագլարտա անտա սու եօլունտան խանէլէրէ թէմտիտ խտիլէճէք խուսուսի պորուլար իլէ սու սաաթլէրին վազը վէ խանէ տէրունինտէ իճրա օլունաճագ ամէլիյաթըն մէսարիֆի ապօնէլէրէ այիտ տիր. ֆագաթ գումպանեա՝ պէհաթ թէսհիլաթ, ապօնէլէրին թալէպի իւզէրինէ խուսուսի պօրուլա վէ սու սաաթլէրը քէնտիլէրինէ խծարէ վէրիր վէ եախօտ խանէլէր տէրունինտէ իճրա թտէն ամէլիյաթը իճրա իթտիրէճէն սօնրա, մէսարիֆաթը վագըթ վագըթ սէնէ պէ սէնէ վէ ճէսիթ ճէսիթ թէէտիյէ իթմէլէրինէ բազը օլուր ։

Պիր ապօնէ քէնտի խանէսի տէրունինտէ ալընան պուլունան թէսիսաթըը զաթը միւթէսարրըֆ օլտուղը կիպի, պունլարը պաշգա խթթիմալէ հուրր ու սէրպէսթ տիր ։

Սույըն սաֆէթը իթթիրասընա տաիր գումպանեա թարաֆընտան նէշր օլունան չարթնամէնին Թիւրքչէ վէ Ֆրանսըզճա վէ Բումճա վէ Էրմէնիճէ սուրէթլէրի գումպանեա չիւպէլէրինտէ վէ ումում տէվայիրը պէլէտիյէտէ պուլունմագտա տըր ։

Ապօնէ եազըլմագ իսթէյէն զէվաթըն՝ սէր միւֆէթթիշ Մ. Բէրէ վէ եախօտ Թէբէ պաշընտա 4 նումէրօլու գումպանեանըն նէզարէթի նամընա խիթապէն պիր մուխապէրէ վարագասը (ֆօռմ ....) կէօնտէրմէլէրի լազըմ կէլիր ։

—Կէլէճէք սեպտեմբերին պիրինճի կիսինտէն իթիպարէն Մըսրը բօսթախանէլէրինտէ, ճէվապը թէահիւրիւ բօսթա մուխապէրէ վարագալարը ֆիրուխթ օլունմադա պաշլայաճագ տը։

Պու նէվ մուխապէրէ վարագալարը՝ պիրպիրի իւղերինէ գըվրըլմըշ իքի եաբրագտան իպարէթ օլուպ, միւրսիլի (մէքթուպը կէօնտերէն) պունըն պիր եաբրաղընը իսթիմալ իտէրէք, չիֆթէ եաբրաղը միւրսիլունէյէհ կէօնտերէճէք, վէ միւրսիլունէյէհ տախի միւրսիլէ եաղաճաղը ճէվապ իչիւն իքինճի եաբրաղը իսթիմալ իտէպիլէճէք տիր։ Ճէվապ եաբրաղը՝ վարագատան գօրարբլարագ տա կէօնտէրիլէպիլիր։

Մէղքիւր վարագալարը ֆիյաթը 40 բարա տըր։ Ամի մուխապէրէ վարագալարը հագգընտագի մէվատտը նիզամիյէ՝ պու վարագալար հագգընտա տախի ճարի տիր։

Մէղքիւր վարագալար կէրէք Մըսրը մէմալիքինտէ վէ կէրէք Ռուսիա իլէ Գարատաղտան մաստա պիւթիւն Էվրօքա մէմալիքինտէ թասարի օլունաճագ տըր։ Ճէվապ իւճրէթիթէէտիյէ օլընմըշ օյան մուխապէրէ վարագալարընդն թէահիսի՝ Էվրօքա խարիճինտէքի մէմալիքին ալէլ ումում ճիւմլէսինտէ գապուլ օլունմաղընտան, մէմալիքը մէղքիւրէտէն պունալարընն սէվգ ու իրսալիի գապուլ իտէն մէմալիքին էսամիսի՝ բօսթախանէլէրտէ էհալիյէ կէօսթէրիլէճէք տիր։

—Ալֆը. օդոստ. 23 Թարիխիյլէ Բօմատան իշար օլունաբղընա կէօրէ, բարպընն պիրի բօլիս թարաֆընտան վագը օյան թէնսիհաթա բաղմէն, Հաղորդութիւնլա սօգաղա չըգմըշ օլտուղընտան, բօլիս՝ մէրգուս բարագը թէկվիֆ իթմիշ տիր։ Վատիկանա մէնսուպ կագէթալարընն իտտասարնա կէօրէ, Բարա հաղրէթլէրի՝ պու վագտա ալէյհինտէ բրօթէսթօ իտէճէք տիր։

ՍԱՐԱՖԻՑ

ԷՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱՄԸ

Լօնտրա 30 Օգոստ.

Ինկլիզական ինկ. Լիր.	100-13/16
Օմ. էահամը աչբլոը	8-3/16
» » գաբանը	8-1/4
Իսթիդրաշ 65	10-1/2
» 69	9-1/2
» 71	65-1/2
» 72	18-
» 73	8-3/8
Օսմանլը Պանդասը	13-3/8
Ռուսիա իսթիդրաղը	92-3/8
Մըսրը տուլ. մութահըտէ	59-3/8
» իսթիյալը	82-1/4
Տաիրա Սանիէ (Մըսրը)	57-3/4
Ռուֆիտ իսթիդրաղը	80-1/2
Մաճարիսթ. էահամը 1877	102-
Գամալիս Բարիզ 3 այ վատէ	-

Բարիզ 30 Օգոստ.

Ֆրանս. էահ. 3 % Ֆր.	78-75
» » 5½ %	107-95
Օմ. էահամը աչբլոը	8-20
» » գաբանը	8-17½
Իսթիդրաշ 65 Ֆր.	51-
» 69	47-
» 73	41-
Բուլգէլի չրմէնտաֆէրի	43-50
Օսմանլը Բէյիսի էահամը	518-25
Օմ. Պանդասը	588-75
Գրէտի Լիոնէ	557-50
Գրէտի Ֆոնսիէ	1290-
Լիոն ագափոնը	1235-
Սուէզ ագափոնը	1925-
Ռուսիա 5 % 1877	97-1/4
Իթալիա էահամը	95-82½
Մարը Ֆոնտ. մութահրաէ	298-75
Սուեան 3 % 1879	-
Գամալիս 3 այ վատէ	25-17

Վիէննա 30 Օգոստ.

Լօնտրա իւզերինէ գամալիս	121-80
Բուլգէլի չրմէնտաֆէրի	21-10

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՄԸ

Էահ. ում. տիւն ադչ. գաբ.	08- 1
Գու. սապակ աչբլոը	08-39
Մըսրը մութթահրաէ. գաբ.	66-15
Գու. սապակ աչբլոը	66- 5
Իսթիգր. 65 (մութօն)	61-
» 65	52-50
» 69 (բինար	46-
» 72 (Պօն ու թրէ.)	18-50
» 73	42-
Բուլգէլի չրմէնտֆէրի	44-25
Ագէֆ Փաշէի	7-
Բէրօր Դրչ.	-
Հէվալէպիզ »	17-1/2

ՊԱՆԴԱ ԱԳՍԻՕՆԱՐԸ

Գրէսի ժէնեբալ	6-30
Սթամպոլ պանդասը	5-30
Սօսիէթէ ժէնեբալ	3-28
Թրամվայ	2-95

ԱԳՅԷԼԷՐԻՆ ՖԻԾԱՔԸ

Օսմ. լիրասը 100 դրչ.տան	Դչ. Բր.
Գէյսաղ մէճիտիյէ Փարգը	103-07
Մէթալիք »	98-30
Գէչիք »	102-30
Ալթընը »	103-
Գաչբը »	780-
Դայմ.	2750-
Էնկլիզ լիրասը	110-07
Ֆրանսզ ալթունը	87-27
Բօլ	90-05
Գրէմից ալթունը	51-15
Գարլոզ գայմէսի	8-

ԻԼԱՆԱԹ

Խազինէի Խասսա Շահանէտէն կէլէն իլան

Էրզադ անպարը իչիւն ալընաճագ գահվէնին պէհէր գըյէի ճէտիտի ալթը ղրուշ օթուզ պէշ բարա վէ Ինկիլիզ բիրինճինին պիր ղրուշ օն տէօրթ բարատա թալիպի իւղերինտէ օլուպ, գարարը գաթիսի իչպու աղօսթօսը բուսինին երբի պիրինճի սալը կիւնիւ վերիլէճէկինտէն, թէնգիլէն իթա իտէճէքլերին եէվմը մէղքիւրտէ նիհայէթ սաաթ տօգուզ պուչուղա գատար Խազինէի Խասսա Շահանէյէ կէլմէլերի իլան օլունուր։

16 աղօսթօս 300 3— 3

Թէպատաի տէվլէթը Ալիյէտէն իքէն թերքը թապիյէթ իթմիշ օյան Տէրիմէնճի օղլու Վասիլաքի մահկիլինտէն Գարթալ վէ Մալթէրէ գարիյէլերի պէյնինտէ քեաին Մալթէրէ տաղը տիմէքլէ մաարուֆ թարաֆլարը լէպը տերեա վէ Սատրդ աղա վէ Ալի վէ Մուսթաֆա էվլատլարը վէ Սախտ էֆէնտի վէ Բանյօթ չօրպաճը վէ պաղէն Մարիցա վէ Գօճա Սաա վէ Այազմա եօլու վէ Թօմա վէ Հիւսնի պէյ վէ գէյթինլիք վէ Բիչմիշ օղլու թարալարը իլէ մահտուտ թախմինէն 4000՝ տէօնիւմ տաղը սիւիւս հիսսէսի ագտէմճէ օլունան միւզայէտտէ 3000 քիւսուր ղրուշ բէյ ալթընա ալընմըշ իսէ տէ, իհսէյսի թարաֆընա կիտիրէմէմիշ իսի։ Պու քէյրլէ Վէրկի Իմանէթը ալիյէսի մէճլիսը իտարէսինտէ վերիլէն գարար մուհիմիտիճէ, իչպու կէլէճէք իյուլրն պիրինճի ճուսաա էրթէսի կիւնիւ թէգարրուր իտէճէք պէտէլիյէ միւլհագաթ մէճլիսը իտարէսինտէ գաթիէն թալիպինէ իհսալէ գըլընճաղընտան, մուախխարէն վուգու պուլաճագ զամմ՝ արպի գանուննամէսինին 87նճի մատէսինէ թէվֆիգէն գապուլ օլունմայաճաղը ճիհէթլէ, զամմ իլէ թալիպ պուլունանլարրն եէվմը մէղքիւրտէն էվվէլ, Շեհր Իմանէթինտէ Ընատօլու ճիհէթի տէֆթէրը խագանի գալէմիյլէ Գարթալ իտարէ մէճլիսինէ միւրաճաաթ էլլէմէլերի։

15 աղօսթօս 300 3—2

Տախիկէ Նէզարէթինտէն կէլէն իլան.

Լտիրնէ գարուսը ճիվարընտա խատիչէ Սուլթան մահալլէսինտէ սաքին քէրէսթէճի էանաֆընտան միւթէվէֆա Մուսթաֆա աղանրն մախտումը Հասիպ էֆ. միւթեսարրֆ օլտուղը սէնէվի 100 ղրչ. ֆարգլի վէ 66 նուսէրօլը վէ 25 թէմմուզ 89 թարիխլի էահամը միւպէտտէյէ պէրաթընը դայ էյլէտիկի վուգու պուլան իսթիտասընտան անլայրլըմըշ, վէ մուամալէյէհին էօհտէսինտէ մուհարրէր իլ մըգտար ասիլ վէ նուսէրօլը էսհամը միւպէտտէյէ հիսսէսի օլտուղը գայանն թէպէյյիւն էյլէմիշ, վէ պու միսիլու զայ օյան պէրաթլար գուհուր իթմէզ իսէ տիկէրինին իթասը իլատէի Սենիյէ իգթիղասընտան պուլունմըշ օլտուղընտան, մէղքիւր պէրաթ հէր քիմին եէտինտէ իսէ խազինէի ճէլիլէյէ կէթիրմէսի իլան օլունուր։

Շուրաի Պահրիյէ ճանիպինտէն կէլէն իլան.

Թէրսանէի ամիրէ ֆապրիգալարը իչիւն լիւղուսի օլուպ միւպայաա օլունաճաղը ագտէմճէ իլան իտիրէն օն գալէմ էչեատան իքի եիւզ օթուզ ալթը ատէտ լօսօր տէմիրինին պէհէր գանթարը ճէտիտի չէրաիթը մուգարրէրէսի վէճհկէ, իւչ եիւզ օթուզ դրուշտա, վէ գուսուր տօգուզ գալէմ էչեա տախի ֆիյաթը մալիսմէ իլէ թալիպլերի էօհտէսինտէ թէգարրուր էյլէտիկինտէն, պունալարը թէնդիր ֆիյաթ իլէ իթայա թալիպ օյանյարրն իչպու աղօսթօսրն եիկիրմի պիրինճի սալը կիւնիւ նէթիճէի գարար վէ միւնագասատա պուլունմագ իւղրէ Շուրաի Պահրիյէյէ կէլմէլերի իլան օլունուր։

18 աղօսթօս 300

ՄԷՄԱԼԻՔԷ ՇԱՀԱՆԷ ՄԻՇԹԷՐԷԲ-ԻԼ-ՄԷՆՇԱԱ ԹԻԹԻԹԻՆ ՐԷԺԻՍԻ

Իլան.

Բէժի իտարէսի՝ պաղը թիւթիւն թիւճարլարընդն մէմալիքը էճնէպիյէյէ վէ պա խուսուս ինկիլթէրրայա եաբրագ թիւթիւն իրսալ իթթիքլերինտէ, պու պապտէ ճարի օլան նիգամնամէյին պաղը ահքեամընը իճրատէն իմթինա իթմէքտէ պուլընտրգլարընը պիլ իսթիխպար, պունտան պէօյլէ թիւթիւն իխրաճ իտէճէք օլան քէսանընն ահքեամը գանունիյէյէ ճիատէն թէվֆիգը հարէքէթ իթմէյէ վէ պունա տաիր օլան իլմուխապէրլէրի հաղ պուլունմադա մէճպուր օլտուգլարընը էհալիյէ իլան իտէր։

Թիւթիւն նիզամնամէսինին 31-ինճի մատտէսի ահքեամընճա, կէրէք սարֆիյաթ բուսումընդն թահսիլ ու իյֆասընը վէ կէրէք էմթաանդն ֆապրիգալարա վէ եաթաստ տախիրը մէմալիքտէ պուլունան թիւթիւնճիլէրէ թէսլիմինի, վէ էլհասալ թիւթիւնին իլգ էվվէլ միւրուտ իթթիհի մահալտէն պէրբէն մէմալիքը էճնէպիյէնին տիկէր պիր մահալինէ թիւթիւն իրսալընը միւպէյյին օլան իլմ ու խապէրլէր եալընըզ գաթի սաերլաճաղլարընտան, պու իլմու խապէրլէր էլտէ օլտուգճա, թիւթիւն իխրաճ օլունտուղը սըրատա թիւճարթ թարաֆընտան թէտարիք վէ իպրազ օլունան քէֆալէթնամէլէրէ հաճէթ գալմայաճագ տը։

Տէրսաատէթ 21 յուլիս 1884

Մէ-ուէլէրիբ Ռ-մասէյէ

ՏԷԼԼԱ-ՍՈՒՍՏ ԷՃԶԱԽԱՆԷՍԻ ՊԷՏՕՂԼՈՒՆՏԱ ՏՕՂՐՈՒ-ԵՕԼՏԱ ԱՂԱ ՃԱՄԻՍԻՆՏԷ Ն. 169

Մէղքիւր էճզախանէ՝ պիլ ճիմէք պարարըքիւ չիւք պէօճէքլէրիքեա միլէն մահվ ու իպալէ իթմէք իչիւն, ԶԱՌԷՐԼԻՆ սօն իհթիրաքէր տէսի օյան ԶԱՌԷՐԼԻՆ նամ իլաճը քէհնամ միւէթիրլերինէ թավսիյէ իտէր։

Իչպու իսթիբա՝ գուվվէթ վէ չարուգլուղը վէ էմնիյիսի հասէպկիյէ, կիւվէ, թախտա քէհլէսի, բիրէ, գուրթ, սիվրիսինէք, սինէք, գարընճա վէ սաիր պու նէվ քիւչիւք պէօճէքլերի մահվ իչիւն պու կիւնէ գատար կէօրիւլէն պիլճիմէք թօզ վէ իլաճլարա ֆայդա տիր։

Լաքին պու անէ տէկին օրթատա պուլունան ճիմէք պէօճէք թօզլարընդն գուվվէթսիզ պուլունագլարը ճիհէթինտէն էհալի տայմա ալտանմագտա պուլունտըղընտան, ԶԱՌԷՐԼԻՆ ատի պէօճէք թօզլարը սըրատա գօյմայըլ, խթիմալ իտիտիքտէ, բաղպէթլու էհալի զկյատէի իլէ մէնինտէ օլաճագ տը։

ԶԱՌԷՐԼԻՆ եալընըզ չիէ իչինտէ օլարագ ֆիւրուխթ օլունըպ, ասլա աչզգ քեաղըտ իչինտէ վէ եաթաստ թարթը իլէ սաթըլմագ, վէ գօլայլըգ իչիւն թօզու էքմէյէ մախսուս քէօրիւքլէր տախի պուլունմագտա օլուպ, միւթէպէր օլմագ իւզրէ իչպու ֆապրիգանընն իմպասը իլէ ատթիտէքի մարգա հէր չիչէնին իւզերինտէ պուլունմալը տը։

Մէղքիւր իլա՝ Սթամպուլտա Պաղչէ գաբուսընտա Մ. Բ. Ֆօթիատէսին 40 նուսէրօլը էճզախանէսինտէ, ճիզալ օղլունտա Մ. Ֆէլիքս Թէրճէմանընն 43 նուսէրօլը էճզախանէսինտէ, Գալաթատա Գարաքէօյտե Մ. Գաթօրիատէսին 3 նուսէրօլը էճզախանէսինտէ, Պէշիքթաշտա Խաս Ֆրուտնընդ գարընճընտա Մ. Հօննէլին 41 նուսէրօլը էճզախանէսինտէ, վէ Պէպէքթէ պաղչէի ուսմանինին գարընճընտա Մ. Ա. Բարբատաքինին էճզախանէսինտէ ֆիրուխթ օլունուր։

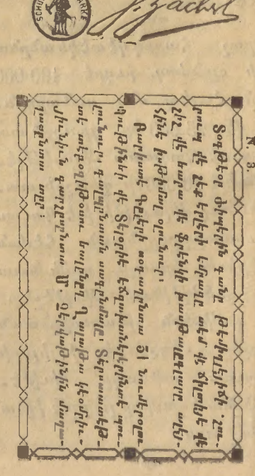

N. 3.

Տօղթէօ Օթէկլի գէնճ Թէֆրիճէյի էնճ. Գարարարա, Թէրբ Թէ տու. տէքթէրլէրի Խէրսիզ Թէ Ֆրանսա Թէ Ֆրէնի Խարսընդա Գարարարա տա Թէ Ֆրէնի Խարսընդա Գարարարա տա Թէ Ֆրէնի Խարսընդա Գարարարա տ